

Nr 5.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1950/51 under femte huvudtiteln, avseende anslagen inom socialdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

Socialdepartementet.

1:o) **Socialdepartementet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 1, s. 1 och 2 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1950), vilket innebär minskning av anslaget med 10 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) fastställa följande avlöningsstat för socialdepartementet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen	27 600
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	275 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	137 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	43 400

Summa kronor 483 000;

b) till *Socialdepartementet: Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 483 000 kronor.

2:o) **Socialdepartementet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 2), vilket innebär en anslagsökning med 10 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialdepartementet: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 60 000 kronor.

Socialstyrelsen med dithörande verksamhet samt arbetsdomstolen.

3:o) **Socialstyrelsen: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet.** Kungl. Maj:t har (punkt 3, s. 3—12) föreslagit riksdagen att dels be- myndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen föreslagna änd- ringar i personalförteckningen för socialstyrelsen, dels fastställa av departe- mentschefen förordad avlöningsstat för socialstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1950/51, dels ock till Socialstyrelsen: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 645 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 1 605 000 kronor.

Med hänsyn till arbetsuppgifternas art och omfattning föreslås befattningen som hemhjälpkonsulent uppflyttad från Ce 24 till Ce 27.

Medel ha vidare beräknats för förstärkning av skolbyrån med en amanuens och ett biträde i reglerad beföringsgång.

Ordinarie sättning föreslås för befattningen som förste byråsekreterare i Ce 29 å barnavårdsbyrån samt för fyra byråsekreterartjänster i Ce 24. Två befattningar, varav en som förste byråsekreterare i Cg 27 och en som kansli- skrivare i Cg 15, föreslås vidare ombildade till extra ordinarie tjänster, varvid en befattning som registrator och kassör i Ca 18 kan uppföras på övergångs- stat.

Med anledning av beföringsgången för biträdespersonal ökas antalet be- fattningar i Ca 8 med 5. De å övergångsstat uppförda tjänsterna som skydds- hemsinspektör i Ca 30 och förste byråsekreterare i Ca 29 förordas skola utgå ur personalförteckningen.

Merkostnaderna på grund av reglerad beföringsgång och löneklassupp- flyttningar beräknas till 22 500 kronor, varjämte det till vikarier, tillfällig arbetskraft m. m. avsedda beloppet höjts med 6 000 kronor. Då särskild före- dragande i vissa ärenden rörande halvöppen barnavård icke anses erforderlig under nästa budgetår, har anslaget å andra sidan minskats med ett arvodes- belopp å 3 000 kronor.

Anslagsposterna till avlöningar till ordinarie tjänstemän och till rörligt tillägg ha uppräknats med 66 000 kronor resp. 4 300 kronor, medan anslags- posten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal minskats med 30 300 kronor.

Med anledning av en framställning från konjunkturinstitutet har departe- mentschefen efter samråd med chefen för finansdepartementet under här ifrågavarande anslag anfört, att det — om riksdagen icke har någon erinran däremot — borde få ankomma på Kungl. Maj:t att i administrativ ordning

utfärda erforderliga bestämmelser om skyldighet att på anmodan av socialstyrelsen lämna erforderliga uppgifter för den av styrelsen förda statistiken över detaljhandelsomsättningen.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Strand* och *Aman* (I: 282) och den andra inom andra kammaren av herr *Hjalmarson* (II: 267), har bl. a. hemställts, att riksdagen måtte i anslutning till en av motionärerna förordad utökning av antalet distriktsförlikningsmän besluta om ombildning av socialstyrelsens förlikningsmannae Expedition till en byrå inom socialstyrelsen samt bevilja erforderliga medel för viss i samband härmed angiven personalförstärkning.

Utskottet har vidare till behandling förehått en inom andra kammaren av herr *Rubbestad m. fl.* väckt motion (II: 97), vari hemställts, att riksdagen vid behandlingen av femte huvudtiteln måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag om införande av uppgiftsplikt vid insamling av månatlig statistik över detaljhandels omsättning.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionerna II: 267 och II: 97.

Utskottet. Såsom framgår av vad utskottet i det följande under punkten 11:o Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Avlöningar anför, är utskottet i likhet med departementschefen icke berett tillstyrka någon mera betydande ändring av distriktsförlikningsväsendet. Utskottet har därför icke heller ansett sig för närvarande kunna tillstyrka det i motionerna I: 282 och II: 267 framförda yrkandet om förstärkning och ombildning av socialstyrelsens förlikningsmannae Expedition.

Förslag om uppflyttning i högre lönegrad av befattningen som hemhjälpkonsulent har år 1948 varit föremål för riksdagens prövning utan att vinna bifall. Departementschefen har framhållit, att den sociala hemhjälpen sedan dess ytterligare utbyggts. Statens lönenämnd, som tidigare avstyrkt lönegradsuppflyttning, har numera i och för sig intet att erinra däremot men anser, att lönegraden bör prövas i samband med pågående tjänsteförteckningsrevision. Utskottet har med hänsyn till den fortgående utbyggnaden av den sociala hemhjälpen och den till följd härav ökade konsulentverksamheten i kommunerna funnit skälen för en lönegradsuppflyttning bärande. Tillräcklig anledning synes ej heller föreligga att hänskjuta denna fråga till prövning av 1949 års tjänsteförteckningskommitté, och utskottet tillstyrker därför departementschefens förslag, att befattningen från och med nästkommande budgetår höjes från Ce 24 till Ce 27, vilken lönegrad synes väl avvägd med hänsyn till de nuvarande arbetsuppgifternas art.

Kungl. Maj:ts förslag beträffande personalorganisation och anslagsberäkningar har i övrigt icke givit utskottet anledning till erinran.

Vad beträffar departementschefens förslag om uppgiftsplikt i fråga om viss detaljhandelsstatistik — å vilket förslag yrkats avslag i motionen II: 97 —

har utskottet inhämtat, att socialstyrelsen under tredje kvartalet 1949 utsänt frågeformulär till ca 8 700 handlande, av vilka ca 4 300 lämnat användbara svar. Insamlandet av uppgifter bör enligt utskottets mening i första hand grundas på frivilliga överenskommelser mellan socialstyrelsen och berörda organisationer inom näringslivet. Sådant samarbete har också i viss utsträckning ägt rum i denna fråga. Om tillfredsställande resultat på denna väg icke kunna uppnås, vill utskottet emellertid icke motsätta sig att insamlandet av erforderligt material grundas på uppgiftsplikt. Utskottet, som tagit del av de använda frågeformulärens, förutsätter dock, att dylik uppgiftsplikt endast gives begränsad omfattning i fråga om såväl uppgifternas art som antalet uppgiftslämnare.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I:282 och II:267, i vad de beröra socialstyrelsens förlikningsmannarexpedition,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för socialstyrelsen vidtaga de ändringar, som angivits i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1950;

b) fastställa följande avlöningsstat för socialstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	656 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	15 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	804 700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	168 800

Summa kronor 1 645 000;

c) till *Socialstyrelsen*: *Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 645 000 kronor;

II. att motionen II:97 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

4:o) **Socialstyrelsen: Avlöningar till viss personal för större statistiska specialundersökningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, s. 12), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialstyrelsen*: *Avlöningar till viss personal för större statistiska specialundersökningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

5:o) **Socialstyrelsen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 5, s. 12—15) föreslagit riksdagen att till Socialstyrelsen: Omkostnader för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 350 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 300 000 kronor.

Med hänsyn till stegringen av resekostnaderna föreslås att anslagsposten för detta ändamål höjes med 15 000 kronor. Departementschefen har samtidigt framhållit angelägenheten av att socialstyrelsen undersöker möjligheterna att utan eftergivande av arbetets krav begränsa reseutgifterna.

Då kostnaderna för hyra av socialstyrelsens statistikmaskiner bestämts i dollar, ha dessa till följd av devalveringen stigit. Ytterligare maskiner förutsättas icke skola förhyras utan särskilt medgivande. Under posten till expenser för eget behov har till hyra för statistikmaskiner beräknats ett belopp av 47 000 kronor, avsett att redovisas å en särskild delpost. Den sammanlagda ökningen av medelsbehovet till expenser för eget behov beräknas till 35 000 kronor.

Utskottet. I likhet med statskontoret anser utskottet det icke uteslutet, att en rationalisering av inspektionsverksamheten kan medföra en minskning av resekostnaderna. I anslutning till departementschefens uttalande, att socialstyrelsen bör undersöka möjligheterna att nedbringa utgifterna för resor, vill utskottet erinra om vad som i denna fråga anförts i riksdagens år 1948 församlade revisorers berättelse (Del I, s. 93—105). En långt gående uppdelning av inspektionsuppgifterna funno revisorerna i många fall organisatoriskt sett mindre tillfredsställande. Enligt utskottets mening bör vid socialstyrelsens undersökning särskilt beaktas, huruvida icke i viss omfattning inspektion utan olägenhet kan företagas av ett mindre antal befattningshavare än vad som för närvarande är brukligt. I avvaktan på resultatet av den av departementschefen förutskickade undersökningen har utskottet funnit sig böra tillstyrka den föreslagna uppräknningen av anslaget med 15 000 kronor för ifrågavarande ändamål. Frågan om höjning av det av socialstyrelsen disponerade beloppet för reseersättningar bör dock enligt utskottets mening bliva föremål för ytterligare prövning av Kungl. Maj:t, innan anslaget ställes till styrelsens förfogande.

Då Kungl. Maj:ts förslag i övrigt icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 350 000 kronor.

6:o) **Socialstyrelsen: Socialstyrelsens Ortsombud.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 16), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialstyrelsen: Socialstyrelsens Ortsombud* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 50 800 kronor.

7:o) **Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, s. 16), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter: Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 208 500 kronor.

8:o) **Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 8, s. 16 och 17) föreslagit riksdagen att till Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter: Omkostnader för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 82 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår anvisat med 78 400 kronor.

För nästa budgetår föreslås, att socialstyrelsen erhåller befogenhet att utan Kungl. Maj:ts särskilda medgivande använda ett begränsat belopp, lämpligen 1 000 kronor, för sådana expensutgifter, som ej särskilt angivits i de nu gällande bestämmelserna.

Anslagsökningen, 3 600 kronor, hänför sig till en uppräknig av expensposten.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må till *Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 82 000 kronor.

9:o) **Arbetsdomstolen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 9, s. 17—19) föreslagit riksdagen att till Arbetsdomstolen: Avlöningar för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 111 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är för innevarande budgetår anvisat med samma belopp.

Anslaget har för nästa budgetår beräknats under antagande, att biträdande sekreteraren är placerad i Cg 25. Därest denne enligt gällande regler rörande lönesättning för fiskaler erhåller placering i Cg 27 förutsättes, att Kungl. Maj:t må medgiva på grund härav erforderligt överskridande av anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Arbetsdomstolen: Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 111 000 kronor.

10:o) **Arbetsdomstolen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 10, s. 19 och 20) föreslagit riksdagen att till Arbetsdomstolen: Omkostnader för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 4 200 kronor.

I gällande riksstat är ifrågavarande anslag uppfört med ett belopp av 4 200 kronor.

Arbetsdomstolen utger sedan länge en årlig sammanställning av domstolens domar. Verksamheten redovisas emellertid icke under omkostnadsstaten. Av tekniska skäl anses under omkostnadsstaten böra uppföras dels en utgiftspost för publikationstryck och dels under rubriken särskilda uppborädsmedel en post för inkomster vid publikationens försäljning. Med hänsyn till svårigheterna att för varje budgetår beräkna inkomsterna föreslås att inkomstposten upptages med samma belopp som utgiftsposten. Då utgifterna för 1948 års årgång uppgingo till ca 18 000 kronor, har därför för publikationstryck upptagits en anslagspost å 18 000 kronor och under särskilda uppborädsmedel samma belopp.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må till *Arbetsdomstolen: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 4 200 kronor.

11:o) **Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 11, s. 20—27) föreslagit riksdagen att till Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Avlöningar för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 140 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med samma belopp.

Efter motion till 1945 års riksdag (I:191) anhöll riksdagen på hemställan av andra lagutskottet (utl. nr 41, skr. nr 240), att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om utredning rörande förstärkning av förlikningsväsendet samt vidtaga de åtgärder, vartill utredningen kunde föranleda.

Sedan socialstyrelsen verkställt den begärda utredningen, har redogörelse härför lämnats i årets statsverksproposition. Styrelsen har bl. a. föreslagit, att antalet förlikningsmannadistrikt måtte utökas från 7 till 10, att förlikningsmännens arvoden, som nu utgå med 6 500 eller 7 000 kronor, måtte höjas till 8 000 kronor samt att beslutanderätten i vissa frågor måtte överföras från Kungl. Maj:t till styrelsen.

Med hänsyn till svårigheten att bedöma utvecklingen är departementschefen för närvarande icke beredd tillstyrka socialstyrelsens förslag om 10 distrikt.

I anledning av arbetsbelastningen inom det fjärde distriktet föreslås emellertid en uppdelning av detta, så att ett distrikt omfattar Göteborgs och Bohus

län samt det andra återstoden av nuvarande fjärde distriktet, d. v. s. Hallands, Älvsborgs och Skaraborgs län. Någon höjning av distriktsförlikningsmännens arvoden har departementschefen icke ansett sig kunna tillstyrka. Ej heller i övrigt förordas några väsentligare förändringar i den hittillsvarande ordningen.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehått två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Strand* och *Åman* (I: 282) samt den andra inom andra kammaren av herr *Hjalmarson* (II: 267), i vilka hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte dels bevilja medel för utökning i huvudsaklig anslutning till socialstyrelsens förslag av antalet distriktsförlikningsmän från sju till tio samt för möjliggörande av att dessas arvoden fastställas till 8 000 kronor, lika för alla, dels ock anhålla om fortsatt utredning i syfte att anordna en statens förhandlingsvåning i anslutning till förlikningsmannae Expeditionen. Åtgärderna till förlikningsväsendets förstärkning föreslås träda i tillämpning från den 1 juli 1950.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för nämnda förslag, hänvisas till motionen II: 267.

Utskottet. Distriktsförlikningsmännens arbetsböroda har, såsom framgår av i propositionen lämnade uppgifter, undergått en avsevärd utökning sedan år 1921, då den nuvarande förlikningsorganisationen tillkom. Antalet distriktsärenden är sålunda numera ungefär dubbelt så stort som på 1920-talet. Ur denna synpunkt synas i och för sig goda skäl kunna åberopas till stöd för de förslag om utbyggnad av denna organisation m. m., som framförts i motionerna I: 282 och II: 267. Såsom departementschefen framhållit föreliggande emellertid stora svårigheter att bedöma arbetsböroda i framtiden och därmed även behovet av en utbyggnad på detta område. Härtill bidrager naturligtvis den omständigheten, att större ärenden i ökad utsträckning kommit att hänskjutas till centrala förhandlingar. Utskottet vill i detta sammanhang även erinra om att svenska arbetsgivareföreningen i yttrande över socialstyrelsens förevarande förslag uttalat, att det är möjligt, att från huvudparternas sida åtgärder komma att vidtagas, som kunna tänkas medföra snabbare förhandlingsresultat. Man bör därför enligt föreningens mening icke draga alltför vittgående slutsatser rörande förlikningsmännens framtida arbetsböroda på grundval av det nu föreliggande materialet.

I det läge, vari denna fråga sålunda befinner sig, föreligger enligt utskottets mening icke någon tillräckligt säker grund för att bedöma ändamålsenligheten av en utbyggnad av förlikningsväsendet. Ovisshet råder om vilka krav, som komma att ställas på denna organisation, sedan den nu gällande lönestabiliseringen upphört. Ehuru utskottet icke anser det osannolikt, att den nuvarande organisationen kommer att visa sig otillräcklig, bör någon tids erfarenhet av en fri löneemarknad avvaktas, innan man tar ställning till före-

varande spörsmål. Intill dess torde man få pröva sig fram med provisoriska anordningar. Av skäl, som åberopats i propositionen, har utskottet dock icke något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag att redan nu dela det fjärde distriktet på sätt socialstyrelsen förordat.

Av det sagda framgår, att utskottet icke kan tillstyrka motionärernas förslag om ytterligare utbyggnad av förlikningsväsendet. Det torde emellertid få förutsättas, att Kungl. Maj:t följer frågan med uppmärksamhet och — så snart ett mera tillförlitligt bedömande av personalbehovet för framtiden kan ske — för riksdagen framlägger de förslag, som eventuellt kunna visa sig erforderliga.

I likhet med departementschefen och under hänvisning jämväl till vad utskottet ovan anfört angående behovet av ytterligare någon tids erfarenheter för bedömande av hithörande spörsmål kan utskottet icke heller tillstyrka förslaget om ökning av distriktsförlikningsmännens arvoden. Även frågan om anordnande av en statens förhandlingsvåning i anslutning till förlikningsmannaexpeditionen bör enligt utskottets mening tagas under övervägande först vid en senare tidpunkt.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 282 och II: 267, såvitt de beröra medelsanvisningen under förevarande anslag, till *Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 140 000 kronor;

II. att motionerna I: 282 och II: 267, i vad de avse förslag om fortsatt utredning i syfte att anordna en statens förhandlingsvåning i anslutning till förlikningsmannaexpeditionen, icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

12:o) **Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 12, s. 27) föreslagit riksdagen att till Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Omkostnader för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med samma belopp.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Strand* och *Aman* (I: 282) och den andra inom andra kammaren av herr *Hjalmarson* (II: 267), har bl. a. hemställts, att riksdagen måtte bevilja medel för utökning av antalet distriktsförlikningsmän från sju till tio.

Motionärerna ha ansett en uppräknig av nu ifrågavarande anslag till 40 000 kronor erforderlig såsom en följd av den föreslagna förstärkningen av denna organisation.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen II: 267.

Utskottet får, under hänvisning till vad utskottet under föregående punkt anfört, tillstyrka Kungl. Maj:ts förevarande förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 282 och II: 267, i vad de beröra förevarande anslag, till *Förläkningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kronor.

13:o) **Mödrahjälp.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13, s. 27 och 28), vilket innebär en i anslutning till belastningen under föregående budgetår beräknad minskning av anslaget med 1 000 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Mödrahjälp* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 12 000 000 kronor.

14:o) **Mödrahjälpnsnämnderna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14, s. 28 och 29), vilket innebär en minskning av anslaget med 10 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Mödrahjälpnsnämnderna* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 190 000 kronor.

15:o) **Bidrag till avlönande av hemvårdarinnor.** Kungl. Maj:t har (punkt 15, s. 29—31) föreslagit riksdagen att dels medgiva, att under kalenderåret 1951 statsbidrag må utgå för högst 3 100 heltidsanställda eller däremot svarande antal deltidsanställda hemvårdarinnor, dels ock till Bidrag till avlönande av hemvårdarinnor för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 2 735 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med samma belopp.

Riksdagen har medgivit, att under kalenderåret 1950 statsbidrag må utgå för högst 3 100 heltidsanställda eller däremot svarande antal deltidsanställda hemvårdarinnor. Med hänsyn till den under de senaste åren minskade takten i utbyggnaden av den sociala hemhjälpen beräknas icke någon höjning av detta antal för år 1951. I likhet med vad som gäller för år 1950 föreslås få ankomma på Kungl. Maj:t att pröva, huruvida statsbidrag för viss försöksverksamhet med ambulering hemvårdarinnor må utgå jämväl under år 1951.

Av socialstyrelsen framlagt förslag, att bestämmelserna om maximering av statsbidraget i förhållande till folkmängden skola slopas för tiden fr. o. m. den 1 januari 1951, anses under rådande förhållanden icke kunna övervägas.

I en från socialdepartementet till utskottet överlämnad promemoria av den 2 februari 1950 har redogjorts för en av socialstyrelsen den 14 december 1949 gjord framställning, vilken icke hunnit anmälas i årets statsverksproposition. Styrelsen hade i nämnda framställning föreslagit en ändring av den deltidsanställd hemvårdarinna garanterade lönen till att avse en årlig garantilön motsvarande 48 hela arbetsdagar mot f. n. 80. Departementschefen, som uttalat sig för den föreslagna ändringen, har ansett, att riksdagen borde beredas tillfälle taga ställning till densamma.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehått två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Svenson m. fl.* (I: 134) och den andra inom andra kammaren av herr *Pettersson i Dahl m. fl.* (II: 180), i vilka hemställts, att riksdagen måtte dels besluta, att statsbidrag må utgå för högst 3 200 heltidsanställda eller däremot svarande antal deltidsanställda hemvårdarinnor under kalenderåret 1951 samt att bestämmelserna om maximering av statsbidraget till hemvårdarinnor i förhållande till folkmängden slopas i enlighet med vad i motionerna angivits, dels ock till Bidrag till avlönande av hemvårdarinnor för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 3 000 000 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionen I: 134.

Utskottet. I motionerna I: 134 och II: 180 har föreslagits, att statsbidrag må utgå för högst 3 200 hemvårdarinnor under kalenderåret 1951 i stället för av Kungl. Maj:t föreslagna 3 100. Yrkandet överensstämmer med socialstyrelsens förslag. Enligt vad socialstyrelsen anfört är det icke tänkbart, att det för 1950 fastställda högsta antalet hemvårdarinnebefattningar eller 3 100 kommer att uppnås detta år. Antalet beräknas av styrelsen komma att stanna vid ca 2 800. Under sådana förhållanden har utskottet icke funnit skäl föreligga att frångå Kungl. Maj:ts förslag i denna del och kan alltså icke tillstyrka motionärernas yrkande i nämnda avseende. Utskottet kan som en följd härav icke heller tillstyrka yrkandet i nämnda motioner om ökad medelsanvisning å nu ifrågakvarande anslag.

Vad beträffar socialstyrelsens förslag att slopa bestämmelserna om maximering av statsbidraget i förhållande till folkmängden, vilket förslag med viss modifikation även framförts i motionerna I: 134 och II: 180, anser utskottet i likhet med departementschefen, att under rådande förhållanden någon ändring av bestämmelserna icke bör komma till stånd. Utskottet vill i det sammanhanget även erinra om att förutsättningarna för erhållande av statsbidrag komma att undergå betydande förändringar vid genomförandet av den förestående kommunindelningsreformen.

Av den från socialdepartementet under hand överlämnade promemorian framgår, att socialstyrelsen föreslagit en sådan ändring i kungörelsen om statsbidrag till social hemhjälpverksamhet, att den lön, som lägst må utgå till del-

tidsanställd hemvårdarinna, skall motsvara lönen för 48 hela arbetsdagar i stället för såsom nu är stadgat 80 hela arbetsdagar. Utskottet har för sin del icke funnit anledning till erinran mot detta förslag.

Utskottet har erfarit, att från vederbörande kontrollerande myndigheters sida anvisningar på senare tid utfärdats, som innebära, att statsbidrag till social hemhjälpverksamhet icke skall utgå för tid, under vilken hemvårdarinna åtnjutit sjukledighet, såvida icke tjänsten under tiden uppehållits av godkänd vikarie. Det är emellertid att märka, att vederbörande huvudmän enligt bidragskungörelsen äro skyldiga att utbetala lön till hemvårdarinna under tjänstledighet för sjukdom efter lägst i kungörelsen angivna grunder. Utskottet finner det under sådana förhållanden angeläget, att bestämmelserna i 16 § nämnda kungörelse förtydligas, så att därav klart framgår, i vad mån och efter vilka grunder statsbidrag skall utgå för tid, under vilken hemvårdarinna åtnjuter tjänstledighet för sjukdom.

Vid utbetalning av ifrågavarande statsbidrag fråndragas två femtedelar av det belopp, som influtit i avgifter för lämnad hemhjälp under den tid, bidraget avser. Med hänsyn till behovet av ökat bidrag till denna verksamhet bör det enligt utskottets mening närmare undersökas, vilka konsekvenser ur skilda synpunkter ett upphävande av nämnda reducering skulle medföra.

Utskottet vill slutligen i nu förevarande sammanhang framhålla, att genomförandet av den nya kommunindelningen sannolikt kommer att i många fall leda till att kommuner, i vilka hemvårdarinnor äro anställda, sammanslås med sådana, där hemhjälpverksamhet ännu icke anordnats. Det synes angeläget, att socialstyrelsen i god tid beaktar de spörsmål i fråga om hemvårdarinnornas tjänstgöring m. m., som i samband härmed komma att aktualiseras. Uppmärksamhet bör därvid även ägnas åt den frivilligt organiserade hemhjälp och sjukvård i hem, som förekommer på skilda håll, bl. a. ur synpunkten av att en samordning på detta område om möjligt bör komma till stånd.

Under åberopande av det anförda får utskottet, som jämväl i övrigt tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag, hemställa,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 134 och II: 180, i vad de avse medelsanvisningen,

a) medgiva, att under kalenderåret 1951 statsbidrag må utgå för högst 3 100 heltidsanställda eller däremot svarande antal deltidsanställda hemvårdarinnor;

b) till *Bidrag till avlönande av hemvårdarinnor* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 2 735 000 kronor;

II. att motionerna I: 134 och II: 180, till den del de icke behandlats under I., icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

16:o) **Prov- och kompletteringskurser för hemvårdarinnor.** Kungl. Maj:t har (punkt 16, s. 31—33) föreslagit riksdagen att till Prov- och kompletteringskurser för hemvårdarinnor för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 196 000 kronor.

Departementschefen beräknar, att det sammanlagda antalet utbildade elever under innevarande och nästa budgetår icke kommer att överstiga 800 mot av socialstyrelsen beräknade 900. Med hänsyn härtill samt till å anslaget befintlig reservation föreslås en minskning av anslaget till 50 000 kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Svenson m. fl.* (I: 135) och den andra inom andra kammaren av herr *Larsson i Luttra m. fl.* (II: 181), har hemställts, att riksdagen måtte besluta att till prov- och kompletteringskurser för hemvårdarinnor för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt förslag, hänvisas till motionerna I: 135 och I: 134.

Utskottet. Ehuru en ökning av det för annonsering om ifrågavarande kurser avsedda beloppet synes ägnat att underlätta rekryteringen till hemvårdarinneyrket, kan utskottet under nuvarande omständigheter icke förorda någon höjning av det av departementschefen för ändamålet beräknade beloppet. Utskottet har icke heller i övrigt funnit tillräckliga skäl föreligga för den i motionerna I: 135 och II: 181 föreslagna uppräknigen av anslaget och hemställer alltså,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 135 och II: 181 till *Prov- och kompletteringskurser för hemvårdarinnor* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

17:o) **Fattigvård i allmänhet.** Kungl. Maj:t har (punkt 17, s. 33 och 34) föreslagit riksdagen att till Fattigvård i allmänhet för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 2 400 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 1 750 000 kronor.

Anslaget har under de sista budgetåren upprepade gånger överskridits med avsevärda belopp. Vid bifall till förslaget om ny nordisk fattigvårdskonvention avses kostnader för ersättning till kommunerna för fattigvård till medborgare i de övriga nordiska länderna skola bestridas från här ifrågavarande anslag i stället för, såsom nu sker, från ett särskilt anslag till fattigvård och barnavård enligt den nordiska fattigvårdskonventionen m. m. Under förut-sättning att konventionen ges giltighet från och med den 1 januari 1950, kan

en avsevärd ytterligare stegring av utgifterna under nu ifrågavarande anslag inträda redan under nästa budgetår. Då det icke med säkerhet kan förutses, i vilken utsträckning omläggningen kommer att återverka på anslagsbelastningen under nästa budgetår, förordar departementschefen emellertid, att anslaget uppföres med belopp motsvarande belastningen under föregående budgetår.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Fattigvård i allmänhet* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 2 400 000 kronor.

18:o) **Barnavård i allmänhet.** Kungl. Maj:t har (punkt 18, s. 34 och 35) föreslagit riksdagen att till Barnavård i allmänhet för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 190 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är för innevarande budgetår anvisat med samma belopp.

Ersättningar till kommunerna för samhällsvård enligt 29 § barnavårdslagen åt medborgare i de övriga nordiska länderna avses för tid efter det att en ny nordisk fattigvårdskonvention trätt i kraft skola bestridas från nu ifrågavarande anslag. Med hänsyn till svårigheten att förutse i vilken utsträckning denna omläggning kommer att påverka medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår föreslås att anslaget uppföres med oförändrat belopp.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må till *Barnavård i allmänhet* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 190 000 kronor.

19:o) **Fattigvård och barnavård enligt den nordiska fattigvårdskonventionen m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 19, s. 35—39) föreslagit riksdagen att till Fattigvård och barnavård enligt den nordiska fattigvårdskonventionen m. m. för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 500 000 kronor.

Under år 1949 ha förhandlingar förts rörande en ny nordisk fattigvårdskonvention mellan delegerade för Danmark, Finland, Norge och Sverige, varjämte Island sänt en observatör att följa desamma.

Delegerade för Sverige ha därefter överlämnat ett av dem och övriga delegerade godkänt förslag till ny konvention mellan förstnämnda fyra länder om ömsesidigt utgivande av vård åt nödställda. Förslaget skiljer sig från nu gällande konvention främst därigenom att uppehållslandets rätt till ersättning av hemlandet för lämnad vård helt slopats. Utgifterna för vård enligt kon-

ventionen skola i sin helhet bäras av uppehållslandet. Vidare ha vissa ändringar föreslagits i fråga om hemsändningsreglerna.

Departementschefen framhåller, att konventionsförslaget bygger på samma princip, som varit vägledande vid utformningen av den för kort tid sedan ratificerade konventionen om ömsesidigt utgivande av ålderspensioner. Upphållslandet påtager sig i båda fallen kostnaderna för den hjälp, som är behövlig, dock med vissa av praktiska hänsyn föranledda inskränkningar. Man har utgått från att uppehållslandet som regel dragit fördel av utlänningens vistelse där och det har därför ansetts rimligt att, då behov av hjälp uppstår, detta land även bör bestrida kostnaderna härför och att ersättningskrav mot hemlandet eller hemsändning om möjligt bör undvikas. Denna tankegång har departementschefen ansett fullt bärande. Under åren 1944—1946 ha Sveriges utgifter enligt den nu gällande konventionen något överstigit de ersättningar Sverige fått mottaga från grannländerna. Om så blir förhållandet även framdeles, skulle sloandet av ersättningarna mellan länderna för Sverige medföra viss fördel. Det anses emellertid ej uteslutet, att Sveriges utgifter för fattigvård för medborgare från de övriga nordiska länderna kunna komma att överstiga dessa länders motsvarande utgifter för svenska medborgare. Departementschefen har för avsikt att — därest riksdagen ej har något att erinra mot principerna för konventionsförslaget — tillstyrka ratifikation från svensk sida av förslaget efter de mindre jämkningar däri, som kunna visa sig erforderliga.

Konventionen beräknas bli tillämplig tidigast från och med år 1950. För tiden efter det att konventionen trätt i kraft anses icke föreligga anledning, att ersättningar till kommunerna för fattigvård och barnavård åt medborgare i de övriga konventionsländerna skola bestridas från annat anslag än ersättningarna för motsvarande understöd åt andra utländska medborgare, d. v. s. från anslagen till fattigvård i allmänhet och till barnavård i allmänhet. Då ersättningar enligt nu gällande bestämmelser för fattigvård och samhällsvård under år 1949 kunna beräknas bli reglerade tidigast under budgetåret 1950/51, föreslås att för nämnda budgetår medel skola beräknas enligt hittills tillämpade grunder under anslaget till fattigvård och barnavård enligt den nordiska fattigvårdskonventionen m. m. Med hänsyn till storleken av utgifterna under de senaste budgetåren förordas en uppräknig av anslaget med 200 000 kronor.

Utskottet, som ur skilda synpunkter ansett det framlagda förslaget rörande ny nordisk fattigvårdskonvention förtjänstfullt, finner det angeläget, att konventionen snarast blir tillämplig. Då Kungl. Maj:ts medelsberäkning icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fattigvård och barnavård enligt den nordiska fattigvårdskonventionen m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor.

20:o) **Fattigvård och barnavård för lappar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20, s. 39), vilket innebär en anslagsökning med 10 000 kronor till följd av belastningen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fattigvård och barnavård för lappar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

21:o) **Bidrag till svenska socialvårdsförbundet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21, s. 39 och 40), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till svenska socialvårdsförbundet* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 25 000 kronor.

22:o) **Stipendier för utbildning av ålderdomshemsföreståndarinnor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22, s. 40), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Stipendier för utbildning av ålderdomshemsföreståndarinnor* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 kronor.

23:o) **Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem.** Kungl. Maj:t har (punkt 23, s. 41 och 42) föreslagit riksdagen att till Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 35 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 40 000 kronor.

Med anledning av vissa av riksdagens år 1948 församlade revisorer gjorda uttalanden rörande arbetshemmen, har 1949 års riksdag (skr. nr 262) bl. a. uttalat, att en smidigare anpassning av anstaltsväsendet efter den aktuella situationen och behovet på hithörande område snarast borde komma till stånd. Frågan om en omorganisation av arbetshemmen borde enligt riksdagens mening göras till föremål för särskild utredning. Härvid borde övervägas, huruvida icke hemmen i deras nuvarande form kunde slopas och deras klientel på annat sätt omhändertagas. I samband därmed syntes även frågan om huvudmannaskapet för dessa hem böra omprövas.

Den 1 december 1942 funnos sju arbetshem för män och fyra för kvinnor med ett platsantal av 307 resp. 72, medan sex år senare funnos fyra arbetshem för män med 199 platser och två för kvinnor med 38 platser. Enligt ett av socialstyrelsen efter samråd med arbetshemmens styrelser upprättat förslag till organisation skulle antalet arbetshem för män minskas till två med 125 platser samt för kvinnor till ett med 21 platser.

Departementschefen har framhållit, att frågan om arbetshemmen befinner sig under utredning inom socialvårdskommittén, vars arbete fortskridit så långt, att det icke anses lämpligt att f. n. göra arbetshemsvården till föremål

för en fristående utredning. Det anses emellertid angeläget, att anstalter, som kunna erhålla annan användning, icke i onödan kvarstå inom arbetshemsorganisationen. Denna organisation beräknas kunna nedbringas till det minimum, som erfordras för arbetshemsvårdens upprätthållande intill dess att frågan om dess fortbestånd avgjorts.

Anslaget föreslås för nästa budgetår skola minskas med 5 000 kronor.

Utskottet vill understryka, att en minskning av arbetshemsorganisationen i huvudsaklig överensstämmelse med socialstyrelsens förslag snarast bör komma till stånd. Med hänsyn till vad departementschefen anfört torde behov av att igångsätta ytterligare utredning av arbetshemsvården f. n. icke vara för handen. Då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driftkostnaderna vid arbets-*
hem för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 35 000 kronor.

24:o) **Allmänna barnbidrag.** Kungl. Maj:t har (punkt 24, s. 42 och 43) föreslagit riksdagen att till Allmänna barnbidrag för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 447 000 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 442 000 000 kronor.

Socialstyrelsen har ännu icke slutfört av riksdagen begärd utredning av frågan i vilken utsträckning för barn i åldern 16—18 år, som på grund av fortsatt utbildning eller sjukdom icke kunna bidra till sitt uppehälle, kompensation i form av stipendier eller på annat sätt erhållits för barnavdragens bortfallande.

Antalet barn i åldern upp till 16 år beräknas öka under åtskilliga år framåt samt uppskattas vid slutet av år 1950 till 1 720 000. Anslaget har på grund härav uppräknats med 5 000 000 kronor.

Utskottet har i förevarande sammanhang till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *Holmberg m. fl.* väckt motion (II: 175), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta, att de allmänna barnbidragen höjas från nuvarande 260 kronor per barn till 320 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt förslag, hänvisas till motionen.

Utskottet avstyrker det i motionen II: 175 framförda förslaget om höjning av de allmänna barnbidragen, vilket skulle medföra en merutgift för statsverket, som för nästkommande budgetår torde uppgå till icke mindre än ca 103 miljoner kronor.

Då Kungl. Maj:ts anslagsberäkning icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

- a) att motionen II:175 icke må av riksdagen bifallas;
- b) att riksdagen må till *Allmänna barnbidrag* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 447 000 000 kronor.

25:o) **Ersättning till postverket för utbetalning av allmänna barnbidrag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 25, s. 43 och 44), vilket innebär uppräknig av anslaget med 80 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till postverket för utbetalning av allmänna barnbidrag* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 180 000 kronor.

26:o) **Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26, s. 44 och 45), vilket innebär en minskning av anslaget med 300 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 2 200 000 kronor.

27:o) **Bidrag till barnavårdsnämnderna för vissa kostnader enligt barnavårdslagen m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27, s. 45), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till barnavårdsnämnderna för vissa kostnader enligt barnavårdslagen m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 160 000 kronor.

28:o) **Bidrag till uppförande eller inrättande av barnhem.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28, s. 45 och 46), vilket innebär, att anslaget med hänsyn till förefintlig reservation liksom för innevarande budgetår uppföres med allenast formellt belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till uppförande eller inrättande av barnhem* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

29:o) **Bidrag till driften av barnhem.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 29, s. 46), vilket innebär en på grundval av de sista budgetårens utgiftssiffror beräknad minskning av anslaget med 400 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av barnhem* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 2 600 000 kronor.

30:o) **Bidrag till driften av anstalter för halvöppen barnavård.** Kungl. Maj:t har (punkt 30, s. 46—48) föreslagit riksdagen att dels medgiva, att under budgetåret 1950/51 må till ett belopp av högst 2 000 000 kronor av statsmedel beviljas bidrag till driften av anstalter för halvöppen barnavård, dels ock till Bidrag till driften av anstalter för halvöppen barnavård för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 1 870 000 kronor.

Enligt uttalande av 1949 års riksdag (skr. nr 161) bör från nu ifrågavarande anslag statsbidrag i regel utgå till samtliga daghem och barnträdgårdar.

Antalet institutioner inom den halvöppna barnavården ökar oavslått. Det anses icke med bestämdhet kunna avgöras i vilken utsträckning bidragsgivningen under nästa budgetår behöver utvidgas för att samtliga godkända institutioner skola kunna erhålla bidrag. Departementschefen är dock f. n. icke beredd att förorda annan ändring än att anslagsbeloppet höjes med 130 000 kronor. Den för beviljande av bidrag för innevarande budgetår fastställda ramen å 2 000 000 kronor beräknas kvarstå oförändrad. I avbidan på resultatet av det pågående utredningsarbetet rörande den halvöppna barnavården föreslås i övrigt de nu tillämpade bidragsreglerna bära gälla.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) medgiva, att under budgetåret 1950/51 må till ett belopp av högst 2 000 000 kronor av statsmedel beviljas bidrag till driften av anstalter för halvöppen barnavård;

b) till *Bidrag till driften av anstalter för halvöppen barnavård* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

31:o) **Bidrag till utbildning av personal inom den halvöppna barnavården m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31, s. 48—50), vilket innebär en anslagsökning med 3 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till utbildning av personal inom den halvöppna barnavården m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 303 000 kronor.

32:o) **Fria resor för barn.** Kungl. Maj:t har (punkt 32, s. 50) föreslagit riksdagen att till Fria resor för barn för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 3 500 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 4 000 000 kronor.

Belastningen under budgetåret 1948/49 utgjorde 2 839 782 kronor. Då verkningarna av de vid 1949 års riksdag beslutade ändringarna beträffande inkomstgränsen för rätt till avgiftsfria resor m. m. ännu icke kunna överblickas,

föreslås endast en minskning av anslaget med 500 000 kronor till 3 500 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Fria resor för barn* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 3 500 000 kronor.

33:o) **Bidrag till husmoderssemestern.** Kungl. Maj:t har (punkt 33, s. 50 och 51) föreslagit riksdagen att till Bidrag till husmoderssemestern för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 2 850 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 2 350 000 kronor.

På grundval av utgifterna under budgetåret 1948/49 har posten till fria resor för husmödrar till enskilda hem uppräknats med 400 000 kronor samt posten till fria resor till semesterhem med 100 000 kronor. Under rådande förhållanden har departementschefen icke ansett sig kunna tillstyrka ett av socialstyrelsen framlagt förslag om ökad medelsanvisning till husmodersstipendier.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehått

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Sjöström-Bengtsson* och fru *Svenson* (I: 9) och den andra inom andra kammaren av fröken *Öberg m. fl.* (II: 13), i vilka hemställts, att riksdagen till Bidrag till husmoderssemestern måtte bevilja ett anslag av 3 050 000 kronor;

dels en inom första kammaren av herr *Helmer Persson* väckt motion (I: 290), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att till Bidrag till husmoderssemestern för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 3 050 000 kronor samt att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om skyndsam ändring i nuvarande bidragsbestämmelser för husmoderssemestern;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Svenson m. fl.* (I: 133) och den andra inom andra kammaren av herr *Carlsson* i Bakeröd *m. fl.* (II: 179), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta uttala, att bestämmelsen om undantag från tvåbarnsvillkoret för rätt till fri resa för husmoder till enskilt ordnad semestervistelse enligt kungörelsen angående avgiftsfria resor för barn och husmödrar m. m. tillämpas enligt de riktlinjer, som i motionerna angivits.

Beträffande de skäl, motionärerna åberopat till stöd för sina yrkanden, får utskottet hänvisa till motionerna I: 9, I: 290 och II: 179.

Utskottet. I motionerna I: 9 och II: 13 samt I: 290 har föreslagits en uppräknings av nu ifrågavarande anslag för att möjliggöra ökad stipendiegivning. Ehuru utskottet delar motionärernas uppfattning om semesterstipendiernas stora betydelse, kan utskottet i likhet med departementschefen i nuvarande läge icke tillstyrka någon höjning av anslaget för detta ändamål.

I kungörelsen angående avgiftsfria resor för barn och husmödrar m. fl. stadgas, att även husmoder, som icke har minst två hemmavarande barn under 14 år, kan medges avgiftsfri resa till enskilt ordnad semestervistelse, om hon är i särskilt behov av vila och rekreation. I de av tillsynsmyndigheten — socialstyrelsen — år 1949 utfärdade anvisningarna har uttalats, att avgiftsfri resa dock icke må beviljas husmoder, som ej har något minderårigt barn kvar i hemmet. I motionerna I: 133 och II: 179 samt I: 290 föreslås, att jämväl husmoder utan hemmavarande minderårigt barn må kunna medges avgiftsfri resa. I av sakkunniga för utredning rörande de avgiftsfria resorna år 1948 framlagt betänkande har uppgivits, att under tiden 7 juni 1946—30 juni 1947 dispens från tvåbarnsvillkoret beviljats för ett antal husmödrar motsvarande ca 11 procent av samtliga de omkring 20 000 personer, som under nämnda tid beviljades avgiftsfri husmodersresa, samt att detta procenttal under andra halvåret 1947 stigit till 18. Enligt utskottets mening torde den i socialstyrelsens tillämpningsföreskrifter förordade begränsningen av dispensgivningen i vissa fall kunna leda till mindre tillfredsställande resultat. Detta torde främst vara fallet i fråga om äldre eller sjukliga husmödrar i små ekonomiska omständigheter, som icke ha minderåriga barn och som ofta kunna vara i minst lika stort behov av vila och rekreation som husmödrar med sådana barn. Tillämpningsföreskrifterna synas på grund härav icke böra givas en så snäv utformning, att här berörda husmödrar helt utestängas från avgiftsfria resor. Utskottet förutsätter dock, att dispensgivningen i här förevarande fall starkt begränsas, så att icke bidragsmöjligheterna för husmödrar i barnfamiljer i avsevärd mån måste beskäras, eller ock en betydande höjning av anslaget nödvändiggöres.

Under åberopande av det anförda får utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställa,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 9 och II: 13 samt motionen I: 290, i vad den avser medelsanvisningen, till *Bidrag till husmoderssemestern* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 2 850 000 kronor;

II. att motionerna I: 133 och II: 179 samt motionen I: 290, i vad den avser ändring av nuvarande bestämmelser för husmoderssemestern, må anses besvarade med vad utskottet ovan anför.

34:o) **Bidrag till driften av barnkolonier m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 34, s. 52), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driften av barnkolonier m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 1 500 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen med dithörande verksamhet.

35:o) **Arbetsmarknadsstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 42, s. 56—64) föreslagit riksdagen att dels besluta, att å personalförteckningen för arbetsmarknadsstyrelsens permanenta organisation antalet kontorsbiträden i lönegrad Ca 8 skall ökas med 19, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för denna organisation, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51, dels ock till Arbetsmarknadsstyrelsen: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 2 781 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med ett belopp av 2 775 000 kronor.

Jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 9 december 1949 har departementschefen tillkallat utredningsmän för att företaga den översyn av arbetsmarknadsstyrelsens och arbetsförmedlingens hela verksamhet och organisation, som förordats av föregående års riksdag. Departementschefen, som avser att förelägga 1951 års riksdag resultatet av översynen, har i avbidan härpå endast föreslagit oundgängligen erforderliga ändringar i organisationen.

Då den fortgående utvecklingen av försöksverksamheten för partiellt arbetsföra medfört ökade arbetsuppgifter för styrelsens arbetsvårdssektion föreslås att denna förstärkes med en ny arbetskraft, som kan gå arbetscentralerna och träningsverkstäderna till handa vid anskaffning av arbetsobjekt m. m. För nämnda befattning har tills vidare beräknats ett arvode å 13 500 kronor. Vidare föreslås, att två extra assistenttjänster å sektionen ombildas till motsvarande befattningar i Ce 22. Departementschefen har icke anfört erinran mot arbetsmarknadsstyrelsens förslag, att sektionen tills vidare underställes chefen för utlänningsbyrån.

Med anledning av den förut nämnda översynen föreslås, att en vakant tjänst som byrådirektör i Ce 31 å sociala byrån icke återbesättes utan uppehålls medelst förordnande att fullgöra göromål, som ankomma på tjänsteman i 29 lönegraden.

Arbetsmarknadsstyrelsen har föreslagit en minskning av anslagsposten till ersättningar till experter och sakkunniga med 10 000 kronor. I anslutning till ett av studentsociala utredningen framlagt förslag om upprättande av ett prognosinstitut rörande intellektuella yrken har departementschefen — utan att nu taga ställning till frågan om prognosverksamhetens framtida organisation — uttalat önskvärdheten av att beräkningar av ifrågasatt slag företagas. Då behov av viss ytterligare expertis på detta område förutses, har departementschefen ansett anslagsposten i fråga böra upptagas med oförändrat belopp.

Till följd av den reglerade befördringsgången för biträdespersonal har antalet kontorsbiträdestjänster i Ca 8 ökat med 19.

De föreslagna personalförändringarna ha föranlett en uppräknig av anslaget i dess helhet med 6 000 kronor.

Utskottet har i förevarande sammanhang till behandling förehått en inom andra kammaren av herr *Lindberg* väckt motion (II:187), vari hemställts om en allsidig utredning om hur administrationen för arbetsmarknadsfrågor bör byggas upp, så att den i görligaste mån behärskar de svårigheter, som vid full sysselsättning äro förknippade med inflationsrisk och de obekväma arbetstillfällenas förseende med arbetskraft.

Beträffande de skäl, motionären anfört till stöd för sitt förslag, hänvisas till motionen.

Utskottet får erinra om att Kungl. Maj:t tillkallat särskilda sakkunniga för översyn av arbetsmarknadsstyrelsens och den offentliga arbetsförmedlingens organisation och verksamhet. Det synes lämpligt, att de problem, som berörts i motionen II:187, därvid tagas under övervägande. Någon hemställan om särskild utredning av ifrågavarande spörsmål torde med hänsyn härtill icke vara erforderlig.

Under återopande härav får utskottet, som icke funnit anledning till erinran vare sig mot de av Kungl. Maj:t föreslagna personalförändringarna eller anslagsberäkningen, hemställa,

I. att riksdagen må

a) besluta, att å personalförteckningen för arbetsmarknadsstyrelsens permanenta organisation antalet kontorsbiträden i lönegrad Ca 8 skall ökas med 19;

b) fastställa följande avlöningsstat för arbetsmarknadsstyrelsens permanenta organisation, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	787 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	91 300
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	1 600 000
4. Ersättningar till experter och sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	25 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	277 700

Summa kronor 2 781 000;

c) till *Arbetsmarknadsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 2 781 000 kronor;

II. att motionen II:187 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

36:o) **Arbetsmarknadsstyrelsen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 43, s. 64—66) föreslagit riksdagen att till *Arbetsmarknadsstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 632 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 615 000 kronor.

Anslagsposten till sjukvård m. m. föreslås höjd med 3 000 kronor.

Posten till publikationstryck har uppräknats med 90 000 kronor, av vilken summa dock 55 000 kronor motsvaras av en reduktion å omkostnadsanslaget för den offentliga arbetsförmedlingen genom att dels distriktsvakanslistorna indragits, dels ock de av länsarbetsnämnderna utgivna månadsöversikterna beräknas kunna upphöra i samband med en föreslagen omläggning av riksvakanslistan till en mångsidigare, mera tidningsmässig publikation.

Anslagsposterna till reseersättningar samt expenser ha minskats med 8 000 resp. 13 000 kronor. Vidare bortfaller den för innevarande budgetår upptagna posten å 55 000 kronor till kostnader i samband med inflyttning i nya tjänstelokaler.

Utskottet. Den ifrågasatta omläggningen av riksvakanslistan till en mera tidningsmässig publikation avses bli beroende av Kungl. Maj:ts prövning, sedan ett närmare utformat förslag framlagts. Utskottet förutsätter, att nämnda förslag jämväl kommer att föreläggas de för översyn av arbetsmarknadsstyrelsen och den offentliga arbetsförmedlingen tillkallade utredningsmännen. Utskottet vill särskilt understryka departementschefens uttalande, att en omläggning av riksvakanslistan icke bör få leda till någon kostnadsökning.

Kungl. Maj:ts förslag har i övrigt icke givit utskottet anledning till erinran, varför utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Arbetsmarknadsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 632 000 kronor.

37:o **Arbetsmarknadsstyrelsen: Krisorganisationen.** Kungl. Maj:t har (punkt 44, s. 66—68) föreslagit riksdagen att dels besluta, att den å personalförteckningen för arbetsmarknadsstyrelsens krisorganisation uppförda befattningen som byråinspektör i lönegrad Ce 25 skall utgå, dels ock till *Arbetsmarknadsstyrelsen: Krisorganisationen* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 900 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med ett belopp av 850 000 kronor.

Belastningen under föregående budgetår uppgick till 1 198 043 kronor.

Beträffande utlänningsbyrån föreslås dels indragning av en befattning som byråinspektör i Ce 25, vars innehavare åtnjuter tjänstledighet för uppehållande av högre extra befattning hos statens utlänningskommission, samt av en assistenttjänst i Ce 19 och en biträdestjänst, dels ock ändring av en befattning som assistent i Cg 22 till extra ordinarie befattning i samma lönegrad. I

övrigt förutses icke någon mera betydande minskning av personalen för utlänningsärenden eller på byggnadstillståndsbyrån.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) besluta, att den å personalförteckningen för arbetsmarknadsstyrelsens krisorganisation uppförda befattningen som byråinspektör i lönegrad Ce 25 skall utgå;

b) till *Arbetsmarknadsstyrelsen: Krisorganisationen* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 900 000 kronor.

38:o) Den offentliga arbetsförmedlingen: Avlöningar. Kungl. Maj:t har (punkt 45, s. 68—73) föreslagit riksdagen att dels besluta, att å personalförteckningen för den offentliga arbetsförmedlingens permanenta organisation antalet kontorsbiträden i lönegrad Ca 8 skall ökas med 46, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för den offentliga arbetsförmedlingen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51, dels ock till Den offentliga arbetsförmedlingen: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 12 897 000 kronor.

Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 13 075 000 kronor.

I anledning av den förut nämnda översynen av bl. a. arbetsförmedlingens verksamhet och organisation har endast ett fåtal förslag till personalförändringar framlagts.

Med hänsyn till angelägenheten av att arbetsvårdsexpeditionernas verksamhet för att inlemma partiellt arbetsföra i produktion fullföljes, föreslås en förstärkning med två nya assistenttjänster i Ce 16. Tillika har det för tillfällig personal avsedda beloppet uppräknats med 85 000 kronor.

För avlöning till arbetsförmedlingsombud beräknas ett med 5 000 kronor ökat belopp.

Kostnaderna under detta anslag ha tidigare uppskattats efter en schablonmässig metod. Då beräkningarna för nästa budgetår grundats på varje befattningshavares löneklassplacering, har medelsbehovet för vikarier särskilt angivits, varjämte justering av vissa för särskilda ändamål beräknade belopp ägt rum. Vidare har på grund av noggrannare beräkningar en betydande minskning av vissa anslagsposter blivit möjlig.

Med anledning av befordringsgången för biträdespersonal ökas antalet befattningar i Ca 8 med 46.

Anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän har uppräknats med 160 000 kronor, medan posterna till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal samt till rörligt tillägg minskats med 191 000 resp. 22 000 kronor.

Med hänsyn till förslag från den kommitté, som tillsatts för att utreda arbetsförmedlingstjänstemännens pensionsfråga, har departementschefen för-

utsatt, att särskilda medel till pensionskostnader för av förturvarande huvudmän pensionerade befattningshavare icke komma att erfordras för nästa budgetår under arbetsförmedlingens anslag. Den för innevarande budgetår för detta ändamål upptagna posten å 125 000 kronor föreslås därför utgå.

Utskottet. Med hänsyn till den nu pågående utredningen rörande organisationen på hithörande område vill utskottet understryka, att den personalförstärkning, som på vissa håll anses oundgängligen nödvändig, bör få provisorisk karaktär och att därvid i första hand bör anlitas tillfällig personal eller personal, som kan lösgöras från andra områden. Ehuru utskottet som en följd härav hyser viss tvekan rörande lämpligheten att inrätta nya extra ordinarie befattningar, vill utskottet icke motsätta sig Kungl. Maj:ts förslag i nämnda hänseende. Utskottet förutsätter, att i fråga om dispositionen av det för tillfällig personal avsedda beloppet nödig försiktighet iakttages i avvaktan på de resultat, vartill nyssnämnda utredning kan komma.

Under återopande härav får utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må

a) besluta, att i personalförteckningen för den offentliga arbetsförmedlingens permanenta organisation antalet kontorsbiträden i Ca 8 skall ökas med 46;

b) fastställa följande avlöningsstat för den offentliga arbetsförmedlingen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	3 550 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	275 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	7 824 000
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 500
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 246 500

Summa kronor 12 897 000;

c) till *Den offentliga arbetsförmedlingen*: Avlöningar för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 12 897 000 kronor.

39:o) **Den offentliga arbetsförmedlingen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 46, s. 73—75) föreslagit riksdagen att till *Den offentliga arbetsförmedlingen: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 3 515 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 3 440 000 kronor.

Med hänsyn till utgifterna under budgetåret 1948/49 ha anslagsposterna till sjukvård m. m. samt till expenser uppräknats med 16 000 resp. 84 000 kronor.

För lokalkostnader föreslås ett med 30 000 kronor förhöjt belopp.

Anslagsposten till publikationstryck beräknas — med hänsyn till vad som föreslagits under motsvarande post på arbetsmarknadsstyrelsens omkostnadsstat — kunna minskas med 55 000 kronor.

Utskottet. I anslutning till departementschefens uttalande, att han icke är övertygad om att en tillfredsställande inspektions- och upplysningsverksamhet förutsätter uppräknig av anslagsposten till reseersättningar, vill utskottet understryka betydelsen av att här liksom på andra liknande områden särskild uppmärksamhet ägnas åt att avägabringa en rationell planläggning av reseverksamheten.

Då Kungl. Maj:ts anslagsberäkningar icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Den offentliga arbetsförmedlingen: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 3 515 000 kronor.

40:o) **Den offentliga arbetsförmedlingen: Krisorganisationen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47, s. 75 och 76), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Den offentliga arbetsförmedlingen: Krisorganisationen* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 2 500 000 kronor.

41:o) **Planering av allmänna arbeten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 54, s. 82), vilket innebär att anslaget anvisas med ett formellt belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Planering av allmänna arbeten* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

Förbättrande av bostadsförhållandena m. m.

42:o) **Bostadsstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 55, s. 83—95) föreslagit riksdagen att dels besluta, att å personalförteckningen för bostadsstyrelsen antalet kontorsbiträden i lönegrad Ca 8 skall ökas med 14, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för styrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51, dels ock till Bostadsstyrelsen: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 2 307 000 kronor.

Detta anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 2 300 000 kronor.

I propositionen 1948:218 angående den allmänna bostadspolitikens organisation framhöll departementschefen, att man med hänsyn till de ändringar av organisationen, som följde med den förutsatta successiva decentraliseringen av ärenden, borde räkna med att densamma ganska snart måste upptagas till förnyad prövning. Konsekvenserna för personalorganisationen av den nyligen verkställda överflyttningen av vissa ärendesgrupper från bostadsstyrelsen till länsbostadsnämnderna anses emellertid ännu icke kunna närmare angivas.

För att bl. a. ernå en snabbare behandlingstid i fråga om granskning och prövning av säkerhetshandlingar förordas, att kanslibyråns ombudsmannasektion förstärkes med en amanuens, varjämte en amanuens föreslås överflyttad till denna sektion från den sociala sektionen. Vidare föreslås inrättandet av en befattning som expeditionsvakt i Ce 9. Arvodet till en organisationsexpert förutsättes skola indragas.

Åt särskild sakkunnig för tvätterinärenden beräknas ett arvode av 7 500 kronor.

I fråga om lånebyrån framhålles, att låneärenden avseende flerfamiljshus till följd av kostnadsutvecklingen och ett växande antal större och mer komplicerade projekt kommit att ställa ökade krav på kvalificerad teknisk sakkunskap. Härigenom har lånebyråns chef måst i större utsträckning än tidigare ägna tid åt prövningen av enskilda låneärenden, samt vissa i och för sig viktiga uppgifter fått eftersättas. Departementschefen förordar, att till lånebyrån knytes en väl kvalificerad tekniker med arvode, vilket beräknas till 16 000 kronor.

För särskild expertis rörande anläggnings- och driftkostnader för värme och sanitet å lånebyråns värderingssektion beräknas ett belopp av 10 000 kronor. I merkostnad för tillfälligt anställda lantmätare och ingenjörer å samma byrås marksektion har uppförts 14 600 kronor. Tillika förutsättes, att Kungl. Maj:t för provisorisk rådgivning beträffande markvärdering i samband med de nya expropriationsbestämmelserna må tillfälligt förstärka sektionen med arvodestjänster.

Å sociala sektionen föreslås en amanuens tjänst utbytt mot en tjänst i Cg 11. Vidare föreslås, att kamerala sektionen samt planeringsbyrån förstärkas med sammanlagt 6 biträdestjänster.

Med anledning av den reglerade befordringsgången för biträdespersonal beräknas 14 nya befattningar i Ca 8.

Den tidigare till 1 juli 1950 planerade överflyttningen till styrelsen av en arbetsgrupp från statskontoret beräknas få anstå till 1 juli 1951.

Personalindragning föreslås å juridiska sektionen med två amanuenser samt å enfamiljshussektionen med en amanuens, fem ingenjörer i högst Cg 21 och sex biträden. Härjämte har å enfamiljshussektionen viss personal med

en sammanlagd avlöningskostnad av 15 000 kronor för arbetsuppgifter sammanhängande med utbyggnad av länsbostadsnämnderna indragits.

Anslagsposterna till avlöningar till ordinarie tjänstemän samt till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, ha uppräknats med 58 000 resp. 9 100 kronor.

Posterna till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal och till rörligt tillägg ha minskats med 57 000 resp. 3 100 kronor.

Utskottet. Såsom departementschefen framhållit torde det ännu icke vara möjligt att taga slutlig ställning till frågan om bostadsstyrelsens organisation. Utskottet vill emellertid understryka vikten av att partiella reformer vidtagas i avbidan på den mera genomgripande översyn, som framdeles — sedan tillräckliga erfarenheter vunnits bl. a. rörande verkningarna av genomförd decentralisering — bör komma till stånd. Varje möjlighet att nå förenklingar i det administrativa förfarandet, utan att effektiviteten därmed eftersättes, bör tillvaratagas.

Överflyttningen av vissa ärendesgrupper från bostadsstyrelsen till länsbostadsnämnderna har redan möjliggjort icke obetydliga personalindragningar hos styrelsen. Enfamiljshussektionen föreslås sålunda minskad med bl. a. en amanuens, fem ingenjörer och sex biträden. Utskottet har emellertid inhämtat, att styrelsens arbetsbörda på vissa områden i betydande utsträckning överstigit vad som förutsågs vid beslutet om styrelsens inrättande. I anledning härav samt på av departementschefen i övrigt anförda skäl har utskottet icke funnit anledning till erinran mot den begränsade förstärkning av styrelsen, som Kungl. Maj:ts förslag innebär.

Utskottet tillstyrker även i övrigt Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag

- a) besluta, att å personalförteckningen för bostadsstyrelsen antalet kontorsbiträden i lönegrad Ca 8 skall ökas med 14;
- b) fastställa följande avlöningsstat för bostadsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	303 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	141 100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	1 637 000
4. Ersättningar till experter och sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	10 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	215 900
	Summa kronor 2 307 000;

c) till *Bostadsstyrelsen*: Avlöningar för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 2 307 000 kronor.

43:o) **Bostadsstyrelsen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56, s. 95 och 96), vilket innebär en minskning av anslaget med 5 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bostadsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 372 000 kronor.

44:o) **Länsbostadsnämnderna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 57, s. 97—101) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen föreslagna ändringar i länsbostadsnämndernas personalförteckning, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för länsbostadsnämnderna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51, dels ock till Länsbostadsnämnderna: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 561 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 1 400 000 kronor.

Ehuru försiktighet bör iakttagas vid utbyggandet av länsbostadsnämndernas personalorganisation, anser departementschefen viss förstärkning av nämnderna ofrånkomlig med hänsyn till överflyttningen på nämnderna av praktiskt taget hela lån- och bidragsgivningen avseende enfamiljs- och tvåfamiljshus. Nämndernas arbetsbörda förutses komma att växa under nästa budgetår.

Till förstärkning av ingenjörspersonalen beräknas ett belopp motsvarande lön enligt 21 löneklassen till 4 ingenjörer under hela och 4 ingenjörer under halva budgetåret. Vidare ha medel beräknats till ytterligare 8 biträden i reglerad befordringsgång. F. n. finnas tre biträden i 11 lönegraden, vilka övertagits från egnahemsorganisationen. För dessa tjänstemän föreslås inrättande av extra ordinarie tjänster.

Departementschefen framhåller, att kostnaderna för länsarkitektkontorens ritningsgranskning av låneärenden, vilka handläggas av länsbostadsnämnderna, böra redovisas synligt. För att ernå viss förenkling av ersättningsfrågan föreslås att ersättningen utgår i form av ett för helt budgetår beräknat belopp, grundat på en överslagsberäkning. För ritningsgranskning åt länsbostadsnämnderna ha sålunda upptagits 100 000 kronor, vilket innebär, att det härför avsedda beloppet höjes med 55 000 kronor.

Under nästa budgetår avses länsbostadsdirektörerna få extra ordinarie tjänster, varvid i anslutning till gällande organisation 7 befattningar böra placeras i Ce 31 och 17 i Ce 29.

Med anledning av befordringsgången för biträdespersonal ökas antalet befattningar i Ca 8 med 3.

Medelsbehovet för avlöningar till ordinarie tjänstemän samt till övrig icke-ordinarie personal beräknas stiga med 20 000 resp. 74 700 kronor.

Anslagsposterna till ersättningar till experter och sakkunniga samt till rörligt tillägg ha uppräknats med 55 000 resp. 11 300 kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för länsbostadsnämnderna göra de ändringar, som angivits i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1950;

b) fastställa följande avlöningsstat för länsbostadsnämnderna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	20 100
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	100 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	1 168 700
4. Ersättningar till experter och sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	130 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	142 200
	<hr/>
	Summa kronor 1 561 000;

c) till *Länsbostadsnämnderna*: *Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 561 000 kronor.

45:o) **Länsbostadsnämnderna: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 58, s. 101—103) föreslagit riksdagen att till Länsbostadsnämnderna: Omkostnader för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 585 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 455 000 kronor.

För nästa budgetår föreslås, att anslagsposterna till reseersättningar och expenser uppräknas med 30 000 resp. 100 000 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Länsbostadsnämnderna*: *Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 585 000 kronor.

46:o) **Statens nämnd för samlingslokaler.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 63, s. 106 och 107), vilket innebär en minskning av anslaget med 1 900 kronor varjämte förutsättes, att Kungl. Maj:t vid behov må äga besluta om förstärkning av nämndens kansliorganisation, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens nämnd för samlingslokaler* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 25 600 kronor.

47:o) **Bidrag till anordnande av allmänna samlingslokaler.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 64, s. 107 och 108) hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att det senast å riksstaten för budgetåret 1945/46 uppförda reservationsanslaget till *Bidrag till anordnande av allmänna samlingslokaler* må disponeras jämväl under budgetåret 1950/51.

48:o) **Bidrag till vissa riksorganisationer för samlingslokaler.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 65, s. 108), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa riksorganisationer för samlingslokaler* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 15 000 kronor.

49:o) **Statens bosättningslån: Ersättning åt ortsombud.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 66, s. 108), vilket innebär en minskning av anslaget med 5 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens bosättningslån: Ersättning åt ortsombud* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 60 000 kronor.

50:o) **Statens bosättningslån: Ersättning åt riksbanken.** Kungl. Maj:t har (punkt 67, s. 109) föreslagit riksdagen att till Statens bosättningslån: Ersättning åt riksbanken för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 180 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 215 000 kronor.

Ett eventuellt överförande av bosättningslåneverksamheten på den statliga affärsbanken beräknas icke kunna ske före den 1 januari 1951. Då riksbanken tillgodogör sig ersättning kalenderårsvis i efterskott, erfordras sålunda för budgetåret 1950/51 anslag till kostnaderna under år 1950. Hittills gällande grunder för ersättning åt riksbanken föreslås tillämpade såvitt angår kostnaderna för nämnda år.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Statens bosättningslån: Ersättning åt riksbanken* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 180 000 kronor.

51:o) **Statens bosättningslån: Viss upplysningsverksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 68, s. 109 och 110), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens bosättningslån: Viss upplysningsverksamhet* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 15 000 kronor.

Olycksfallsförsäkring och arbetarskydd.

52:o) **Försäkringsrådet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 69, s. 111 och 112) föreslagit riksdagen att dels besluta att i försäkringsrådets personalförteckning antalet förste byråsekreterare i lönegraden Ca 27 skall ökas med två och antalet förste byråsekreterare i lönegraden Ce 27 minskas med två, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för försäkringsrådet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51, dels ock till Försäkringsrådet: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 557 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 543 000 kronor.

För nästa budgetår föreslås ordinariesättning av två förste byråsekreterartjänster. Anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän har ökats med 33 600 kronor.

Anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal har nedräknats med 20 200 kronor och anslagsposten till rörligt tillägg höjts med 600 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må

a) besluta, att i försäkringsrådets personalförteckning antalet förste byråsekreterare i lönegraden Ca 27 skall ökas med två och antalet förste byråsekreterare i lönegraden Ce 27 minskas med två;

b) fastställa följande avlöningsstat för försäkringsrådet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	320 100
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	59 100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	127 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	50 000

Summa kronor 557 000;

c) till *Försäkringsrådet: Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 557 000 kronor.

53:o) **Försäkringsrådet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 70, s. 112 och 113), vilket innebär uppräkningsposten till sjukvård m. m. med 900 kronor och av delposten till övriga expenser med 4 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försäkringsrådet: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 28 400 kronor.

54:o) **Riksförsäkringsanstalten: Riksförsäkringsanstaltens ortsombud m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 73, s. 113 och 114) föreslagit riksdagen att till Riksförsäkringsanstalten: Riksförsäkringsanstaltens ortsombud m. m. för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 275 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med samma belopp.

Ehuru departementschefen funnit ortsombudens ersättningar låga och viss förbättring önskvärd, har han icke kunnat tillstyrka, att medel för en sådan förbättring beräknas för nästa budgetår.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehått två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Näslund m. fl.* (I: 203) och den andra inom andra kammaren av herrar *Nilson* i Spånstad och *Jacobsson* i Igelsbo (II: 263), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta att under ifrågavarande anslag utöver föreslagna medel anvisa ytterligare 10 000 kronor för budgetåret 1950/51.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt förslag, hänvisas till motionen I: 203.

Utskottet. I likhet med departementschefen anser utskottet, att de till riksförsäkringsanstaltens ortsombud utgående arvoden äro låga. Utskottet biträder även den i motionerna I: 203 och II: 263 uttalade uppfattningen, att talrika ombudsbyten kunna inverka menligt på behandlingen av skadeersättningsärenden. Med hänsyn till den allmänna återhållsamhet, som för närvarande måste iakttagas beträffande statsutgifterna, anser sig utskottet likväl icke kunna förorda någon uppräkningsanslag.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 203 och II: 263 till *Riksförsäkringsanstalten: Riksförsäkringsanstaltens ortsombud m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 275 000 kronor.

55:o) **Arbetskyddsstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 77, s. 115—119) föreslagit riksdagen att dels besluta, att i personalförteckningen för arbetskyddsstyrelsen antalet kontorsbiträden i lönegrad Ca 8 skall ökas med tre, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för arbetskyddsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51, dels ock till Arbetskyddsstyrelsen: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 697 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med ett belopp av 674 000 kronor.

En extra befattning i Cg 13 som konsulent för förbättrande av mathållning

och hygien i skogsarbetarförläggningar finnes inrättad vid arbetarskyddsstyrelsen. Motsvarande befattning för skogsyrkesinspektionens norra distrikt finnes inrättad inom yrkesinspektionen. Styrelsen har upplyst, att den låga löneställningen visat sig medföra svårigheter att förvärva och behålla lämpliga personer. För nästa budgetår föreslås, att tjänsterna i avbidan på tjänsteförteckningskommitténs prövning av lönegradsplaceringen provisoriskt uppflyttas till 18 lönegraden.

Till ersättning åt semestervikarier för styrelsens överläkare och biträdande läkare beräknas ytterligare 300 kronor, varför anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, höjts med detta belopp.

Då arbetarskyddsstyrelsen trätt i verksamhet först den 1 januari 1949, har vid beräkningen av avlöningsanslaget för innevarande budgetår hänsyn icke kunnat tagas till befattningshavarnas faktiska placering i löneklass m. m. På grund härav erfordras för budgetåret 1950/51 en uppräkningsanslag med 12 300 kronor.

Till följd av tillämpade regler för biträdespersonalens befodringsgång har antalet ordinarie kontorsbiträden ökat från fem till åtta.

Anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän har uppräknats med 30 000 kronor samt posten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal minskats med 9 500 kronor.

Medelsbehovet till rörligt tillägg beräknas öka med 2 200 kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Sunne m. fl.* (I: 291) samt den andra inom andra kammaren av herr *Nihlfors m. fl.* (II: 189), har bl. a. hemställts, att riksdagen måtte besluta att under nu ifrågakvarande anslag, utöver föreslagna medel, anvisa dels 9 633 kronor för anställande av en amanuens å kansliavdelningen, dels 4 480 kronor för anställande av en amanuens å halvtid å sociala avdelningen.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för nämnda förslag, får utskottet hänvisa till motionen II: 189.

Utskottet. Med hänsyn till den korta tid arbetarskyddsstyrelsen varit i verksamhet har departementschefen icke för närvarande kunnat tillstyrka inrättandet av nya tjänster. Ehuru arbetsbördan på vissa avdelningar inom styrelsen synes avsevärd, anser även utskottet, att frågan om utökning av arbetskraften bör bli föremål för fortsatt prövning. Utskottet kan på denna grund icke tillstyrka det i motionerna I: 291 och II: 189 framlagda förslaget om anvisande av medel för anställande av viss ytterligare personal hos styrelsen.

Under åberopande av det anförda får utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställa,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 291 och II: 189, i vad de avse arbetarskyddsstyrelsen,

- a) besluta, att i personalförteckningen för arbetarskyddsstyrelsen antalet kontorsbiträden i lönegrad Ca 8 skall ökas med tre;
- b) fastställa följande avlöningsstat för arbetarskyddsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	370 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	45 800
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.....	215 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	65 700
	Summa kronor 697 000;

c) till *Arbetarskyddsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 697 000 kronor.

56:o) **Arbetarskyddsstyrelsen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 78, s. 119—121), vilket innebär en ökning av dels det för bränsle, lyse och vatten avsedda beloppet med 1 000 kronor, dels expensposten i övrigt med 10 000 kronor, dels ock anslagsposten till publikationstryck med 2 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arbetarskyddsstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 93 000 kronor.

57:o) **Yrkesinspektionen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 79, s. 121—123) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i yrkesinspektionens personalförteckning vidtaga av departementschefen föreslagna ändringar, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för yrkesinspektionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51, dels ock till Yrkesinspektionen: *Avlöningar* för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 602 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 1 570 000 kronor.

I enlighet med vad som föreslagits under arbetarskyddsstyrelsens avlöningsanslag har en befattning som extra tjänsteman med vissa konsulentuppgifter ansetts böra uppflyttas från 13 till 18 lönegraden.

På grund av att kostnaderna för den icke-ordinarie personalen under innevarande budgetår beräknas komma att överstiga de kostnader, som tidigare antagits, erfordras en uppräknig av anslaget med 20 160 kronor.

Den ena av de två å övergångsstat förda tjänsterna såsom yrkesinspektrissistent i Ca 22 föreslås utgå ur personalförteckningen. Med hänsyn till grunderna för biträdespersonalens reglerade befordringsgång har antalet kontorsbiträden i Ca 8 ökat från 20 till 23.

Anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän har uppräknats med 22 000 kronor, anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal med 6 600 kronor och anslagsposten till rörligt tillägg med 3 400 kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Sunne m. fl.* (I: 291) och den andra inom andra kammaren av herr *Nihlfors m. fl.* (II: 189), har bl. a. hemställts, att riksdagen måtte besluta att under nu ifrågakvarande anslag, utöver föreslagna medel, anvisa dels 4 480 kronor för anställande av en amanuens på halvtid, dels ock 2 240 kronor för uppflyttning av 11 kontorsbiträden till kanslibiträden från och med den 1 januari 1951.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionen II: 189.

Utskottet. I anledning av det i motionerna I: 291 och II: 189 framförda yrkandet om anställandet av en amanuens på halvtid, som i övrigt skulle tjänstgöra på arbetarskyddsstyrelsen, får utskottet erinra om sitt uttalande i det föregående beträffande arbetarskyddsstyrelsens avlöningsanslag. Utskottet framhöll därvid, att frågan om personalförstärkning borde bli föremål för fortsatt prövning. Då resultatet av 1947 års biträdesutrednings arbete ännu icke föreligger, anser sig utskottet icke heller kunna tillstyrka det i samma motioner framlagda förslaget om ändrad lönegradsplacering för vissa kontorsbiträden.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 291 och II: 189, såvitt de beröra förevarande anslag,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i yrkesinspektionens personalförteckning vidtaga de ändringar, som angivits i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1950;

b) fastställa följande avlöningsstat för yrkesinspektionen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	957 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	13 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.....	464 600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	167 400

Summa kronor 1 602 000;

c) till *Yrkesinspektionen*: Avlöningar för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 602 000 kronor.

58:o) **Yrkesinspektionen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 80, s. 123—125), vilket innebär en höjning av dels anslagsposten till sjukvård med 500 kronor, dels posten till reseersättningar med

15 000 kronor, dels ock det till övriga expenser avsedda beloppet med 10 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Yrkesinspektionen*: *Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 365 000 kronor.

59:o) **Undervisnings- och upplysningsverksamhet på arbetarskyddets område.** Kungl. Maj:t har (punkt 81, s. 125) föreslagit riksdagen att till Undervisnings- och upplysningsverksamhet på arbetarskyddets område för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 80 000 kronor.

Anslaget har för innevarande budgetår anvisats med samma belopp.

Ehuru departementschefen finner det vara av vikt att undervisnings- och upplysningsverksamheten rörande arbetarskydd bedrivs med all möjlig intensitet, kan en höjning av anslaget under rådande förhållanden icke tillstyrkas. Det förutsättes få ankomma på arbetarskyddsstyrelsen att inom ramen för anslagets nuvarande belopp fördela tillgängliga medel på sådant sätt, att de mest angelägna behoven i första hand tillgodoses.

I samband med Kungl. Maj:ts föreliggande förslag har utskottet till behandling förehått

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Pålsson m. fl.* (I: 43) och den andra inom andra kammaren av herr *Hansson* i Skegrie *m. fl.* (II: 51), i vilka hemställts, att riksdagen vid beviljandet av ifrågavarande anslag måtte uttala, att vid fördelningen av beslutade belopp bidraget till jordbrukets skyddspropaganda ökas på sätt i motionerna angivits,

dels ock en inom andra kammaren av herr *Eriksson* i Sandby *m. fl.* väckt motion (II: 185), i vilken hemställts, att förevarande anslag höjes med 10 000 kronor samt att beloppet tillföres jordbrukets skyddspropaganda såsom ökat bidrag till dess upplysningsverksamhet.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för nämnda förslag, får utskottet hänvisa till motionerna II: 51 och II: 185.

Utskottet. I anledning av vad som anförts i motionerna I: 43 och II: 51 samt II: 185 vill utskottet uttala, att det torde få förutsättas, att arbetarskyddsstyrelsen vid fördelningen av medel under nu ifrågavarande anslag noggrant beaktar alla föreliggande faktorer, så att de mest angelägna behoven i första hand tillgodoses.

Utskottet är icke berett föreslå någon uppräknig av anslaget.

Under återopande av det anförda får utskottet hemställa,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen II: 185 till *Undervisnings- och upplysningsverksamhet på arbetarskyddets område* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 80 000 kronor;

II. att motionerna I: 43 och II: 51 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

60:o) **Ersättningar för vissa läkarundersökningar enligt arbetarskyddslagen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 82, s. 126 och 127), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar för vissa läkarundersökningar enligt arbetarskyddslagen* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kronor.

Folkpensionering m. m.

61:o) **Pensionsstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 83, s. 128—133) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga av departementschefen föreslagna ändringar i personalförteckningen för pensionsstyrelsen, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för pensionsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51, dels ock till Pensionsstyrelsen: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 4 070 000 kronor.

Anslaget är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 4 030 000 kronor.

Pensionsstyrelsens kontorstekniska organisation har gjorts till föremål för utredning av statens organisationsnämnd. I anledning härav framlades i föregående års statsverksproposition vissa förslag till omorganisation av försäkringsbyrån och kanslibyråns utbetalningsavdelning. Nu framlägges förslag beträffande kanslibyråns registeravdelning. Omorganisationen innebär bl. a., att vissa arbetsuppgifter, för vilka högre tjänstemän tidigare svarat, i framtiden skola utföras av biträdespersonal. En ordinarie kontorsskrivarbefattning i Ca 19 föreslås ersatt med en ordinarie kansliskrivartjänst. Kontorskrivartjänsten föres därvid på övergångsstat, och en ny kansliskrivarbefattning i Ca 15 uppföres å personalförteckningen, varvid skulle föreskrivas, att kansliskrivartjänsten icke må tillsättas så länge kontorsskrivartjänsten är besatt. Vidare föreslås att en ordinarie kanslibiträdestjänst utbytes mot en ordinarie kontoristtjänst och att fem befattningar för biträden i reglerad befordringsgång utbytes mot fem kanslibiträdestjänster i Ce 11.

Det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att pröva, huruvida i samband med ikraftträdandet av lagen om allmän sjukförsäkring behov av dubblering av ett antal tjänster å sjukkassebyrån föreligger. Särskilda medel ha icke beräknats för ändamålet.

Kostnaderna för omorganisationen av kanslibyråns registeravdelning beräknas till 3 600 kronor. I övrigt betingas anslagsuppräknigen av kostnader till följd av reglerad befordringsgång och löneklassuppflyttningar.

Anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän har minskats med 14 000 kronor, medan anslagsposterna till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal och till rörligt tillägg föreslås höjda med 50 000 resp. 4 000 kronor.

Utskottet. I likhet med departementschefen anser utskottet, att det påbörjade rationaliseringsarbetet inom pensionsstyrelsen bör fullföljas. I den mån det blir möjligt att överföra arbetsuppgifter från högre tjänstemän till biträdespersonal och att minska personalbehovet bör rationaliseringen efter någon tids erfarenhet kunna leda till minskade anslagsbehov. Med hänsyn härtill finner utskottet sig kunna tillstyrka de av Kungl. Maj:t föreslagna åtgärderna beträffande personalorganisationen under nästkommande budgetår. Då anslagsberäkningen icke givit utskottet anledning till erinran, får utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för pensionsstyrelsen vidtaga i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1950 föreslagna ändringar;

b) fastställa följande avlöningsstat för pensionsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	1 786 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	56 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 800 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	428 000
	Summa kronor 4 070 000;

c) till *Pensionsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 4 070 000 kronor.

62:o) **Pensionsstyrelsen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 84, s. 133—135) föreslagit riksdagen att till *Pensionsstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 932 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 620 000 kronor.

Av anslagsuppräknigen hänför sig större delen, 230 000 kronor, till delposten till kostnader för folkpensionernas utbetalande m. m. *Pensionsstyrelsen* har nämligen nödgats förhyra ytterligare hålkortsmaskiner. Då vidare hyresbeloppen äro bestämda i dollar, hänför sig av nyssnämnda anslagsuppräknigen ett belopp av 100 000 kronor till på grund av krondevalveringen ökade utgifter.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Pensionsstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 932 000 kronor.

63:o) **Pensionsstyrelsen: Pensionsstyrelsens ordsombud.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 85, s. 135 och 136), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Pensionsstyrelsen: Pensionsstyrelsens ordsombud* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 370 000 kronor.

64:o) **Bidrag till folkpensioner m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 86, s. 136—138) föreslagit riksdagen att till Bidrag till folkpensioner m. m. för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 725 000 000 kronor.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med samma belopp.

Den 27 augusti 1949 slöts mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge en konvention om ömsesidigt utgivande av ålderspensioner. Sedan konventionen ratificerats av Sverige den 22 september, har den trätt i kraft den 1 december 1949. Enligt konventionen skola de fördragsslutande länderna utgiva ålderspension till medborgare i ett annat av de fördragsslutande länderna i överensstämmelse med de närmare föreskrifterna i konventionen. I denna har emellertid den förutsättningen uppställts, att vederbörande varit bosatt i vistelselandet under minst fem år omedelbart innan ansökan om pensionsförmån göres. Utgifterna för ålderspensionerna bäras i sin helhet av vistelselandet.

Det för budgetåret 1948/49 till bidrag till folkpensioner m. m. anvisade anslaget å 700 miljoner kronor överskreds med ca 53,25 miljoner kronor. Detta överskridande var delvis förutsett, i det att enligt riksdagens beslut från anslaget utan uppräknig av detsamma bestritts kostnaderna för dyrtidstillägg å folkpensioner för år 1948 oaktat det vid beslutet härom stod klart, att dyrtidstilläggen enligt de av riksdagen beslutade grunderna icke i sin helhet kunde rymmas inom anslaget. Till avsevärd del beror överskridandet på att kommunernas andelar i kostnaderna för folkpensionerna under förra budgetåret understigit vad som tidigare antagits. Härjämte framhåller departementschefen, att antalet ålderspensionärer på grund av minskade dödlighetssiffror visat sig icke obetydligt överstiga det antal, som tidigare förutsetts på grundval av socialvårdskommitténs i samband med förslaget till ny folkpensioneringslag framlagda beräkningar.

Från ifrågavarande anslag bestridas även under innevarande budgetår kostnaderna för dyrtidstillägg å folkpensioner. För nästa budgetår äskas medel till dyrtidstillägg under särskilt anslag.

I överensstämmelse med av pensionsstyrelsen avgivet förslag har medelsbehovet till bidrag till folkpensioner m. m. för budgetåret 1950/51 beräknats till 725 miljoner kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må till *Bidrag till folkpensioner m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 725 000 000 kronor.

65:o) **Särskilda barnbidrag till änkors och invaliders barn m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 90, s. 138 och 139), vilket innebär, att anslaget med hänsyn till medelsåtgången minskats med 2 000 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Särskilda barnbidrag till änkors och invaliders barn m. m.* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 7 000 000 kronor.

66:o) **Bidrag till sjukkassor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 91, s. 139 och 140), som innebär en för bidragsgivning enligt oförändrade grunder beräknad höjning av medelsbehovet med 1 400 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till sjukkassor* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 52 000 000 kronor.

67:o) **Moderskapspenning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 92, s. 140), vilket innebär en minskning av anslaget med 400 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Moderskapspenning* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 1 500 000 kronor.

68:o) **Bidrag till de blindas förening.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 94, s. 141), som innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till de blindas förening* för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 65 000 kronor.

Diverse.

69:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 95 och 96, s. 142) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1950/51 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* 1 199 000 kronor;

b) till *Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark* 5 800 kronor.

70:o) **Statens hyresråd: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 97, s. 142 och 143) föreslagit riksdagen att till Statens hyresråd: Avlöningar för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 465 000 kronor.

Posten till arvoden åt ordförande och ledamöter samt suppleanter för dem har minskats med 2 000 kronor. Med hänsyn till ökat antal ärenden beräknas medelsbehovet för ersättningar till kanslipersonal m. m. stiga med 37 000 kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må till *Statens hyresråd: Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kronor.

71:o) **Statens hyresråd: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 98, s. 144) — vilket innebär en uppräknig av anslagsposterna till sjukvård m. m. och reseersättningar med vardera 1 000 kronor samt av anslagsposten till expenser i anslutning till utgifterna under föregående budgetår med 10 000 kronor — hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens hyresråd: Omkostnader* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 40 000 kronor.

72:o) **Ersättning för skador vållade av personer som avvikit från vissa anstalter.** Kungl. Maj:t har (punkt 99, s. 145), föreslagit riksdagen att till Ersättning för skador vållade av personer, som avvikit från vissa anstalter, för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 5 000 kronor.

Departementschefen framhåller, att förutsättningar för att upptaga ersättningsreglerna till definitiv prövning ännu icke finnas. Ersättningsfrågorna borde tills vidare få behandlas enligt nu tillämpade provisoriska riktlinjer. I anslutning till belastningen under förra budgetåret har anslaget uppräknats till 20 000 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Ersättning för skador vållade av personer som avvikit från vissa anstalter* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

73:o) **Internationellt socialpolitiskt samarbete.** Kungl. Maj:t har (punkt 100, s. 145 och 146) föreslagit riksdagen att till Internationellt socialpolitiskt samarbete för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 750 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 450 000 kronor.

Från anslaget bestridas främst kostnaderna för Sveriges deltagande i den internationella arbetsorganisationens verksamhet, för delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet samt för det nordiska socialpolitiska samarbetet. Vissa utgifter i samband med den av Förenta Nationerna bedrivna stipendieverksamheten m. m. föreslås även få bestridas från anslaget.

Sveriges andel i kostnaderna för den internationella arbetsorganisationens verksamhet under år 1949 utgjorde 366 560 kronor. Under nästa budgetår skall Sveriges andel i kostnaderna för år 1950 erläggas. Inbetalning sker i schweizerfrancs eller dollars. Med nuvarande kurser uppgår andelen för år 1950 till ca 644 000 kronor, motsvarande en summa av ca 455 000 kronor före devalveringen i september 1949.

Utskottet. Enligt inhämtade uppgifter har Sveriges andel för år 1950 i kostnaderna för den internationella arbetsorganisationen bestämts till 126 943 dollars. Motsvarande belopp är för Norge 53 166 dollars samt för vardera av Danmark och Nederländerna 66 308 dollars. För Belgien har fastställts samma andel som för Sverige, medan England och Frankrike skola erlägga 719 241 resp. 533 458 dollars. För U. S. A. utgör beloppet 1 269 867 dollars.

Sveriges andel av ifrågavarande kostnader synes att döma av ovanstående uppgifter förhållandevis hög. Storleken av de andelar, som fastställts för de olika i organisationen deltagande länderna, är emellertid enligt vad utskottet inhämtat för närvarande föremål för omprövning. En reducering av Sveriges andel synes därvid vara att förvänta.

Då Kungl. Maj:ts förevarande förslag i övrigt icke givit anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Internationellt socialpolitiskt samarbete* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 750 000 kronor.

74:o) **Social upplysningsfilm.** Kungl. Maj:t har (punkt 103, s. 147—149) föreslagit riksdagen att till Social upplysningsfilm för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kronor.

Anslaget, som för innevarande budgetår anvisats med 75 000 kronor, är avsett till bestridande av kostnaderna för inspelning av upplysningsfilmer i sociala ämnen. Filmverksamheten har från anslagets tillkomst och intill utgången av år 1949 handhåfts av kommittén för social upplysning. Nämnda kommitté, vilken den 29 juli 1949 avgivit betänkande om social upplysning, har numera slutfört sitt utredningsuppdrag.

Departementschefen, som ännu ej tagit definitiv ställning till de av kommittén för social upplysning framlagda förslagen, är icke övertygad om nöd-

vändigheten av så omfattande organisatoriska åtgärder som av kommittén förordats. Kommitténs förslag om filmen i den sociala upplysningens tjänst intar emellertid, framhåller departementschefen, en central ställning bland de av kommittén föreslagna åtgärderna för effektivisering av den sociala upplysningstjänsten. Ett betydande intresse hade mött betänkandet i denna del. Departementschefen ansluter sig därför till kommitténs i flertalet yttranden understödda uppfattning, att den sociala filmverksamheten bör fortsätta. Fullföljandet av filmverksamheten under innevarande budgetår har anförtrots åt en nybildad kommitté för social upplysningsfilm. På denna nya kommitté föreslås få ankomma att även under budgetåret 1950/51 ombesörja de med den sociala filmverksamheten förenade uppgifterna. Från anslaget till Social upplysningsfilm föreslås få bestridas även ersättningar till kommitténs ordförande och ledamöter samt kostnaderna för sekreterar- och expertbiträde åt kommittén ävensom omkostnader i övrigt för kommitténs verksamhet.

Utskottet. Även utskottet är av den uppfattningen, att filmen är ett betydelsefullt led i den sociala upplysningen. Av den för här ifrågasvarande verksamhet i propositionen lämnade redogörelsen framgår, att filmerna omspänna viktiga avsnitt av samhällslivet, där vidgad upplysning kan innebära betydande fördelar för det allmänna ur såväl ekonomiska som andra synpunkter. Utskottet tillstyrker departementschefens förslag, att åt kommittén för social upplysningsfilm uppdrages att även nästa budgetår handha filmverksamheten.

Å anslaget tillgängliga reservationer synas till större delen komma att åtgå för verkställda eller nu planerade filminspelningar. Utskottet tillstyrker därför, att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Social upplysningsfilm* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kronor.

75:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 104, s. 150), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 600 000 kronor.

76:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 105, s. 150), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

77:o) **Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 106, s. 150), vilket innebär en anslagsminskning med 1 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 13 000 kronor.

78:o) **Uppskjutna frågor.** Utskottet kommer framdeles att avgiva utlåtande beträffande nedannämnda, av Kungl. Maj:t under följande punkter framställda förslag, nämligen

punkten 35: Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Avlöningar;

punkten 36: Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Omkostnader;

punkten 37: Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Byggnadsarbeten m. m.;

punkten 38: Bidrag till driften av icke statliga skolor tillhörande barna- och ungdomsvården;

punkten 39: Fortbildningskurs för befattningshavare vid skolor tillhörande barna- och ungdomsvården;

punkten 40: Bidrag till inrättande av inackorderingshem;

punkten 41: Ersättning till inackorderingshem för driftförluster;

punkten 48: Bidrag till erkända arbetslöshetskassor;

punkten 49: Kristillägg till erkända arbetslöshetskassor;

punkten 50: Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.;

punkten 51: Kostnader för överflyttning av arbetskraft;

punkten 52: Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet;

punkten 53: Kostnader för främjande av företagsverksamhet m. m.;

punkten 59: Kapitalmedelsförluster och ränteeftergifter å tertiärlån för vissa bostadsbyggnadsföretag;

punkten 60: Hyresrabatter för mindre bemedlade, barnrika familjer;

punkten 61: Särskilda bostadsrabatter;

punkten 62: Bidrag till inrättande av pensionärshem;

punkten 71: Riksförsäkringsanstalten: Avlöningar;

punkten 72: Riksförsäkringsanstalten: Omkostnader;

punkten 74: Livräntetillägg åt vissa livräntetagare enligt lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete;

punkten 75: Statsverket åliggande, av andra medel ej utgående ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m.;

punkten 76: Bidrag till fiskares försäkring;

punkten 87: Dyrtidstillägg å folkpensioner;

punkten 88: Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar;

punkten 89: Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet;

punkten 93: Driften av centraldepån för blindas arbeten;

punkten 101: Bidrag till flyktingars uppehälle, yrkesutbildning m. m. samt

punkten 102: Bidrag till omhändertagande av utlandssvenskar m. m.;

vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 7 mars 1950.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar Rickard Lindström, Karl Andersson, Mannerskantz, Ohlon, Gustaf Karlsson, Iwar Anderson, fröken Andersson, herrar Sundelin, Leander, Rosenberg, von Heland, Hesselbom, Erik Gustaf Andersson, Einar Persson och fru Svenson; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Ward, Bergström, Andersson i Malmö, Boman i Kieryd, Mårtensson i Uddevalla, Lindholm, Rubbestad, Pettersson i Dahl, Kollberg, Petterson i Degerfors, fröken Elmén, herr Birke, fru Ericsson i Luleå och herr Nihlfors;

dock att

herr Karl Andersson icke deltagit vid behandlingen av punkterna 1:o)—41:o), vid behandlingen av punkterna 15:o)—78:o) deltagit herr Alfred Nilsson i stället för herr Ohlon och vid behandlingen av punkterna 44:o)—78:o) deltagit herr Åkerström i stället för herr Bergström.

Reservationer.

1) vid *punkten 3:o*) (Socialstyrelsen: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet) av herrar *Mårtensson* i Uddevalla, *Lindholm*, *Rubbestad*, *Pettersson* i Degerfors och *Birke*, vilka ansett, att utskottet bort avstyrka Kungl. Maj:ts förslag om uppflyttning av befattningen som hemhjälpkonsulent från lönegrad Ce 24 till Ce 27 och att därför

dels det stycke på s. 3 i utskottets utlåtande, som börjar med orden »Förslag om» och slutar med orden »arbetsuppgifternas art» bort hava följande lydelse:

»Förslag om uppflyttning i högre lönegrad av befattningen som hemhjälpkonsulent har år 1948 varit föremål för riksdagens prövning utan att vinna bifall. Departementschefen har framhållit, att den sociala hemhjälpen sedan dess ytterligare utbyggs. Statens lönenämnd, som tidigare avstyrkt lönegradsuppflyttning, har numera i och för sig intet att erinra däremot men anser, att lönegraden bör prövas i samband med pågående tjänsteförteckningsrevision. Ehuru de arbetsuppgifter, som åvila ifrågavarande befattning, otvivelaktigt äro av omfattande och kvalificerad natur, anser utskottet i likhet med lönenämnden, att någon lönegradsuppflyttning icke bör komma till stånd, förrän 1949 års tjänsteförteckningskommitté beretts tillfälle pröva frågan. Utskottet kan sålunda icke tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag på denna punkt. Utskottets ställningstagande i denna fråga synes icke böra påverka anslagsberäkningen.»

dels ock utskottets hemställan i nedan angivna delar bort hava följande lydelse:

»I. att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 282 och II: 267, i vad de beröra socialstyrelsens förlikningsmannarexpedition,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för socialstyrelsen vidtaga de ändringar, som angivits i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1950, dock att någon befattning som hemhjälpkonsulent i Ce 27 icke må uppföras å förteckningen;»

2) vid *punkten 3:o*) (Socialstyrelsen: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet) av herr *Rickard Lindström*, fröken *Andersson*, herr *von Heland*, fru *Svenson*, herrar *Rubbestad*, *Pettersson* i Dahl, *Kollberg* och *Birke*, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka bifall till yrkandet i motionen II: 97 om avslag å departementschefens förslag om införande av uppgiftsplikt vid insamling av månatlig statistik över detaljhandelns omsättning och att därför

dels det stycke på s. 3 och 4 i utskottets utlåtande, som börjar med orden »Vad beträffar» och slutar med orden »antalet uppgiftslämnare» bort hava följande lydelse:

»I anledning av departementschefens förslag om införande av uppgiftsplikt i fråga om viss statistik över detaljhandelns omsättning har utskottet inhämtat närmare upplysningar härom från socialstyrelsen. Vad därvid framkommit har emellertid icke kunnat övertyga utskottet om behovet av att införa den ifrågasatta uppgiftsskyldigheten. Ur principiella synpunkter hyser utskottet starka betänkligheter mot att åtgärder vidtagas, som kunna vara ägnade att återuppliva den särskilt för den mindre detaljhandeln i hög grad betungande uppgiftsskyldigheten i olika avseenden. I den mån uppgifter på olika områden äro nödvändiga, bör insamlandet därav kunna ske i frivilligt samarbete med näringslivets organisationer. Möjligheterna härtill synas i detta fall icke tillräckligt ha beaktats. Med hänsyn härtill har utskottet, som även ifrågasätter nödvändigheten av en utförlig statistik på detta område, funnit sig böra tillstyrka yrkandet i motionen II: 97, att den av departementschefen föreslagna uppgiftsplikten icke måtte införas.»

dels ock utskottets hemställan under II. bort hava följande lydelse:

»II. att riksdagen må med bifall till motionen II: 97 avslå Kungl. Maj:ts förslag om införande av uppgiftsplikt vid insamling av månatlig statistik över detaljhandelns omsättning.»

3) vid *punkten 15:o*) (Bidrag till avlöande av hemvårdarinnor) av herr *Pettersson* i Dahl.

4) vid *punkten 33:o*) (Bidrag till husmoderssemestern) av herr *Pettersson* i Dahl.

5) vid *punkten 42:o*) (Bostadsstyrelsen: Avlöningar) av herr *Mannerskantz*, fröken *Andersson*, herrar *Sundelin*, *von Heland*, fru *Svenson*, herrar *Rubbestad* och *Birke*, vilka ansett, att utskottet bort i viss del avstyrka av Kungl. Maj:t framlagda förslag i fråga om bostadsstyrelsen och att utskottets utlåtande och hemställan därför bort hava följande lydelse:

»Statskontoret och statens lönenämnd ha förordat, att bostadsstyrelsens personalorganisation blir föremål för en allmän översyn. I likhet med departementschefen anser utskottet, att en sådan översyn med hänsyn till nyligen företagna organisatoriska förändringar ännu icke bör komma till stånd. Den bör emellertid icke uppskjutas längre än som är oundgängligen nödvändigt för att få den erforderliga erfarenheten i fråga om det stadigvarande behovet av arbetskraft. I avbidan på resultatet härav bör stor försiktighet iakttagas vid inrättandet av nya tjänster. Ehuru bostadsstyrelsens yrkanden i icke ringa mån beskurits av departementschefen, har utskottet likväl icke funnit de till stöd för Kungl. Maj:ts förslag om personalförstärkning återopade skälen till alla delar bärande.

Å sektionen för tvätterierärenden har beräknats ett arvode å 7 500 kronor åt särskild sakkunnig, som tidigare innehaft en befattning i Cg 29 å sektionen. Nämnda tjänst har numera tillsatts med annan befattningshavare, varjämte utskottet inhämtat, att en å sektionen vakant tjänst som byråingenjör

i Cg 27 ledigförklarats. Under sådana förhållanden kan utskottet icke tillstyrka den ytterligare förstärkning av sektionen, som berörda arvodestjänst skulle innebära.

Beträffande lånebyrån innebär Kungl. Maj:ts förslag bl. a. förstärkning med en befattningshavare med arvode å 16 000 kronor. De arbetsuppgifter, som åvila lånebyrån, äro enligt utskottets mening omfattande. Innan beslut om förstärkning fattas, böra emellertid erfarenheterna från den under föregående år verkställda överflyttningen av vissa låneärenden till länsbostadsnämnderna avvaktas.

Kungl. Maj:t har hemställt om bemyndigande att besluta om tillfällig förstärkning av lånebyråns marksektion med vissa arvodestjänster för att under nästa budgetår provisoriskt ordna rådgivning beträffande markvärdering. Frågan om ett centralt rådgivande organ för sådan värdering är för närvarande föremål för utredning. Utskottet är därför icke berett tillstyrka det begärda bemyndigandet.

Kungl. Maj:t har vidare föreslagit dels att sex biträdestjänster indragas å lånebyråns enfamiljshussektion, dels ock att tillhopa samma antal biträdesbefattningar inrättas å kanslibyråns kamerala sektion och planeringsbyrån. Utskottet anser sig i nuvarande läge och innan den av statens organisationsnämnd påbörjade undersökningen hos styrelsen hunnit i berörda delar slutföras, icke kunna tillstyrka nämnda förslag om inrättande av sex biträdestjänster.

I övrigt har Kungl. Maj:ts förslag beträffande personalorganisationen icke givit utskottet anledning till erinran.

Vid bifall till av utskottet i det föregående tillstyrkta ändringar av Kungl. Maj:ts förslag, synes anslaget i förhållande till Kungl. Maj:ts beräkningar kunna minskas med i avrundat tal 55 000 kronor. Av minskningen falla 23 500 kronor på anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 28 000 kronor på anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal och 3 500 kronor på anslagsposten till rörligt tillägg.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag

a) besluta, att å personalförteckningen för bostadsstyrelsen antalet kontorsbiträden i lönegrad Ca 8 skall ökas med 14;

b) fastställa följande avlöningsstat för bostadsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1950/51:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	303 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	117 600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	1 609 000
4. Ersättningar till experter och sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	10 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	212 400

Summa kronor 2 252 000:

c) till *Bostadsstyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 2 252 000 kronor.»

6) vid *punkten 54:o* (Riksförsäkringsanstalten: Riksförsäkringsanstaltens ordsombud m. m.) av herr *Nihlfors*.

7) vid *punkten 55:o* (Arbetarskyddsstyrelsen: Avlöningar) av fröken *Elmén* och herr *Nihlfors*.

8) vid *punkten 57:o* (Yrkesinspektionen: Avlöningar) av fröken *Elmén* och herr *Nihlfors*.

9) vid *punkten 74:o* (Social upplysningsfilm) av herr *Mannerskantz*, fröken *Andersson*, herrar *von Heland*, *Skoglund* i Doverstorp, *Rubbestad*, *Petersson* i Dahl och *Birke*, vilka ansett, att utskottet bort avstyrka Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av anslag för budgetåret 1950/51 för berörda ändamål och att utskottets utlåtande och hemställan därför bort hava följande lydelse:

»Å anslaget tillgängliga medel uppgå enligt vad utskottet inhämtat för närvarande till ca 150 000 kronor. I dagarna har inspelats en film om allmänt arbetarskydd, varjämte förslag föreligga om en film rörande sjuksköterskeyrket, en angående yrkeshygien samt en om jordbrukets arbetarskydd och brandförsvar. Kostnaderna för nämnda filmer ha av kommittén för social upplysningsfilm uppskattats till ca 105 000 kronor, vartill komma vissa utgifter för kommittén i fråga om expenser och dylikt. Vad beträffar de nu närmast aktuella inspelningsprojekten, vill utskottet framhålla, att det torde kunna ifrågasättas, huruvida filmen rörande sjuksköterskeyrket kommer att fylla det behov, som tidigare avsetts. Rekryteringen till sjuksköterskeyrket har nämligen redan förbättrats, och vid vissa sköterskeskolor lära sökande till och med ha måst avvisas. Det torde vidare kunna erinras om att i fråga om arbetarskydd upplysningsfilmer inspelats på enskilt initiativ.

Ehuru utskottet anser, att filmen i många fall med fördel kan utnyttjas för social upplysning, har utskottet i nuvarande läge icke kunnat bortse från nödvändigheten av att iakttaga största återhållsamhet i fråga om statsutgifterna. På denna grund samt med beaktande av å anslaget förefintlig reservation och vad utskottet i det föregående anfört kan utskottet icke tillstyrka, att anslag för social upplysningsfilm anvisas för nästa budgetår.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må avslå Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av anslag för budgetåret 1950/51 till Social upplysningsfilm.»
